

RICHTSNOEREN VOOR ONDERLING AFGESTEMDE EN GEZAMENLIJKE INSPECTIES

December 2020

Lijst van afkortingen

Afkorting	Definitie
AVG	algemene verordening gegevensbescherming
CJI's	onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties (Concerted and Joint Inspections)
EC	Europese Commissie
EDPB	Europees Comité voor gegevensbescherming (European Data Protection Board)
ELA	Europese Arbeidsautoriteit (European Labour Authority)
EU	Europese Unie
EU-OSHA	Europees Agentschap voor veiligheid en gezondheid op het werk
IAO	Internationale Arbeidsorganisatie
IMI	Informatiesysteem interne markt (Internal Market Information System)
IR	inspectierapport
KPI	kernprestatie-indicator
LS	Lidstaat
NLO	nationale verbindingsfunctionaris (National Liaison Officer)
SP	sociale partner

Inhoudsopgave

Lijst van afkortingen	2
Inleiding.....	4
Het belang van onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties.....	4
De belangrijkste actoren en werkstromen voor de door ELA ondersteunde onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties	8
Doel van de richtsnoeren	8
Aanbevolen werkstroom voor lidstaten voor verzoeken om coördinatie en steun van ELA voor een onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie	11
De zaak identificeren en specificeren.....	13
Lidstaten vullen ELA-sjabloon in met zaakgegevens.....	15
NLO('s) sturen een officieel verzoek om ondersteuning naar ELA en stellen andere betrokken lidstaten hiervan in kennis.....	16
ELA beoordeelt verzoek om ondersteuning voor onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie	16
Lidstaten en ELA vullen overeenkomst in, ondertekenen deze en maken afspraken over specificaties van onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie.....	17
Uitvoering van de zaak	20
De coördinator van de gezamenlijke actie vult het follow-upverslag in	24
Lidstaten en ELA bepalen hiaten en potentiële toekomstige acties	24
Lidstaten en ELA ronden zaak af en plannen potentiële follow-up.....	24
Aanbevolen werkstroom voor initiëren van onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties door ELA .27	
ELA verzamelt informatie uit klachten en uit eigen analyses en risicobeoordelingen	29
ELA rondt beoordeling af en stuurt zaak door naar uitvoerend directeur.....	30
Formeel besluit van uitvoerend directeur ELA om een zaak al dan niet voor te stellen aan de autoriteiten van betrokken lidstaten.....	30
ELA stuurt lidstaten, via NLO's, zaakgegevens en een voorstel om een onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie uit te voeren.....	30
Aanbevolen werkstroom voor zaken onder de aandacht van ELA brengen door sociale partners op nationaal niveau	32
Sociale partners verzamelen relevante zaakgegevens en beschrijven eerdere pogingen om de zaak aan te pakken met de relevante nationale autoriteiten	33
Nationale sociale partners nemen contact op met relevante nationale autoriteiten en melden hun voornemen om een zaak onder de aandacht van ELA te brengen	35
Nationale sociale partners vullen het sjabloon in om de zaak onder de aandacht van ELA te brengen.....	35
Nationale sociale partners sturen zaak naar ELA en stellen relevante nationale autoriteiten en de betrokken NLO hiervan in kennis.....	35
ELA beoordeelt zaak, samen met NLO's van betrokken lidstaten	35
Uitvoerend directeur ELA bepaalt welke maatregel eventueel gepast is voor de zaak en stelt alle betrokkenen hiervan in kennis.....	35
Bijlage 1 Zaakomschrijving	38
Bijlage 2 Modelovereenkomst	40
Bijlage 2a Inspectieplan	43
Bijlage 3 Inspectierapport	46
Bijlage 4 Overzicht van de rechtsgrondslag voor onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties in de lidstaten.....	52
Is er een rechtskader voor grensoverschrijdende inspecties? (Gedetailleerde resultaten)	55
Wat zijn de bevoegdheden van een bezoekende inspecteur tijdens een gezamenlijke inspectie in uw lidstaat? (Gedetailleerde resultaten).....	58

Kan tijdens een inspectie in een andere lidstaat verzameld bewijsmateriaal in de rechtbank worden gebruikt als bewijsmateriaal? (Gedetailleerde resultaten).....	60
Kan tijdens een inspectie in een andere lidstaat verzameld bewijsmateriaal binnen bestuursrechtelijke procedures worden gebruikt als bewijsmateriaal? (Gedetailleerde resultaten).....	62

1. Inleiding

Misbruik van arbeidsmobiliteit wordt steeds complexer en daarom zijn complexere grensoverschrijdende inspecties nodig. Met deze grensoverschrijdende inspecties worden middelen, informatie en kennis van verschillende handhavingsinstanties gebundeld en kunnen zo complexe fraudesystemen doeltreffend worden aangepakt. Aangezien voor inspecties ook een goed begrip nodig is van het toepasselijke recht in de betrokken partnerlanden, de benodigde bewijsstukken en de meest geschikte onderzoekstechnieken en externe bijstand, moeten de relevante belanghebbenden erbij worden betrokken: andere lidstaten en nationale of internationale organisaties (zoals EU-OSHA, Europol en Eurojust), met inbegrip van sociale partners, indien relevant.

Een zeer belangrijk aspect van onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties is informatie-uitwisseling. Informatie moet altijd op een veilige manier worden gedeeld (via het Informatiesysteem interne markt (IMI), andere EU-systemen of versleutelde digitale communicatie, afhankelijk van het soort informatie), en er moet voor worden gezorgd dat de buitenlandse partner aan alle eisen uit de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) voldoet.

Grensoverschrijdende inspecties bieden waardevolle informatie over de motivatie van daders en richtsnoeren voor toekomstige grensoverschrijdende samenwerkingsactiviteiten op basis waarvan preventie en de naleving van regelgeving kunnen worden bevorderd. Om toekomstig misbruik van arbeidsmobiliteit beter te kunnen aanpakken en voorkomen, moeten nationale inspecties meer gebruikmaken van risicobeoordelingsinstrumenten en

inspectieresultaten uit andere landen. De Europese Arbeidsautoriteit (ELA) biedt praktische ondersteuning voor samenwerking, gericht op de ontwikkeling van gestandaardiseerde samenwerkingsinstrumenten en de verspreiding van resultaten en geslaagde gezamenlijke inspectieprocedures.

1.1 Het belang van onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties

Vrij verkeer van werknemers en vrije dienstverrichting zijn twee van de vier vrijheden van de Europese Unie. Het garanderen van de mobiliteit van werknemers en vrije grensoverschrijdende dienstverrichting zijn belangrijke doelstellingen van de interne markt. Meer dan 17,6 miljoen Europeanen wonen in een andere lidstaat dan die waarvan ze de nationaliteit hebben¹. Ook bedrijven profiteren van de interne markt en opereren dagelijks over grenzen heen. Zelfstandigen vestigen hun bedrijven in andere lidstaten. Grensoverschrijdende activiteit is een onlosmakelijk kenmerk van de EU waarbij personen, economieën en gehele maatschappijen baat hebben. De toenemende arbeidsmobiliteit binnen de EU en de aanhoudende economische en sociale ongelijkheden dragen echter bij aan een toename van de problemen in verband met grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit in de hele EU. Er is steeds meer behoefte aan onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties, met name op gebieden als misbruik van detachering van werknemers, schijnzelfstandigheid, frauduleuze brievenbusmaatschappijen, schijnconstructies bij uitzendbureaus en zwartwerk.

Doeltreffende grensoverschrijdende gezamenlijke acties kunnen handhavingsinstanties in heel Europa helpen om deze problemen aan te pakken. Onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties zijn onderdeel van deze acties en kunnen een afschrikkende werking hebben, doordat hierbij de onderzoeksbevoegdheden, deskundigheid en

¹ Jaarverslag 2019 over arbeidsmobiliteit binnen de EU, online beschikbaar ([link](#)).

middelen van meerdere partners worden samengebracht. Ook stimuleren onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties samenwerking tussen handhavingsinstanties uit de hele EU en laten zij aan het publiek zien dat complexe grensoverschrijdende fraude wordt aangepakt.

Grensoverschrijdende arbeidsinspecties zijn in veel lidstaten nog altijd niet gebruikelijk. Volgens een onderzoek van Eurofound² heeft het merendeel van de lidstaten (19) ervaring met gezamenlijke grensoverschrijdende arbeidsinspecties en het gebruik van daarbij verzameld bewijsmateriaal, maar komt deze praktijk niet veel voor. Deze grensoverschrijdende inspecties worden meestal uitgevoerd in de vorm van informatie-uitwisseling, zelden in de vorm van bezoeken van inspecteurs uit andere lidstaten.

Handhavingsinstanties hebben in het buitenland beperkt gezag en beperkt vermogen om problemen in verband met arbeidsmobiliteit aan te pakken, aangezien hun bevoegdheden beperkt zijn tot nationale rechtsgebieden. Bovendien zijn de momenteel beschikbare Europese en grensoverschrijdende maatregelen voornamelijk gebaseerd op bilaterale afspraken (en memoranda van overeenstemming) en informatie-uitwisseling. De toenemende complexiteit van misbruik van arbeidsmobiliteit vraagt echter om betere risicobeoordeling en coördinatie van inspecties in meer landen en in de EU als geheel. Frauduleuze brievenbusmaatschappijen zijn bijvoorbeeld vaak in meerdere lidstaten actief. Zij bestaan niet lang, verschillen in grootte en veranderen regelmatig hun bedrijfsnaam en plaats van registratie. Ze passen zich snel aan om inspecties te vermijden. Al deze factoren bemoeilijken het verzamelen, vergelijken en controleren van de documenten en bedrijfsgegevens die nodig zijn om een overtuigende zaak op te bouwen³.

In september 2017 heeft voorzitter van de Europese Commissie Jean-Claude Juncker in zijn toespraak "Staat van de Unie" aan het Europees Parlement de oprichting aangekondigd van een Europese

Arbeidsautoriteit. Vervolgens is de Europese Arbeidsautoriteit (hierna "ELA" of "de Autoriteit" genoemd) opgericht bij Verordening (EU) 2019/1149 van het Europees Parlement en de Raad (hierna "de ELA-verordening" genoemd), die op 31 juli 2019 van kracht is geworden.

De doelstelling van de Autoriteit, zoals beschreven in artikel 2 van de ELA-verordening, is bij te dragen tot het waarborgen van eerlijke arbeidsmobiliteit in de gehele Unie, en de lidstaten en de Commissie bijstand te verlenen bij de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels binnen de Unie. Daartoe:

- ☑ bevordert de Autoriteit de toegang tot informatie over rechten en plichten met betrekking tot arbeidsmobiliteit in de gehele Unie, en tot relevante diensten;
- ☑ bevordert en versterkt de Autoriteit de samenwerking tussen de lidstaten bij de handhaving van het toepasselijke Unierecht in de gehele Unie, onder meer door onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties te vergemakkelijken;
- ☑ bemiddelt de Autoriteit in en draagt zij bij tot een oplossing voor grensoverschrijdende geschillen tussen lidstaten;
- ☑ ondersteunt de Autoriteit de samenwerking tussen lidstaten bij het aanpakken van zwartwerk.

Krachtens artikel 8, lid 1, van de ELA-verordening coördineert en ondersteunt de Autoriteit onderling afgestemde of gezamenlijke inspecties op gebieden die onder de bevoegdheid van de Autoriteit vallen (zie figuur 1).

² Eurofound (2019), Gezamenlijke grensoverschrijdende arbeidsinspecties en daarbij verzameld bewijsmateriaal, online beschikbaar ([link](#)).

³ Europees platform tegen zwartwerk (2019), Grensoverschrijdende onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties in de strijd tegen zwartwerk.

Figuur 1. Type inspectie

Definitie van de inspectie en wat ervoor nodig is	
Onderling afgestemde	Grensoverschrijdende onderling afgestemde inspecties zijn inspecties die gelijktijdig in twee of meer lidstaten inzake met elkaar verwante zaken worden verricht, waarbij elke nationale autoriteit op haar eigen grondgebied optreedt, en die, waar passend, door het personeel van de Autoriteit worden ondersteund.
Gezamenlijke inspecties	Gezamenlijke grensoverschrijdende inspecties zijn inspecties die in een lidstaat met deelneming van de nationale autoriteiten van een of meer andere lidstaten worden verricht en die, waar passend, door het personeel van de Autoriteit worden ondersteund.

Zowel onderling afgestemde als gezamenlijke inspecties maken onder meer vergelijking mogelijk van de naleving van regelgeving op verschillende werkplekken van hetzelfde bedrijf in verschillende landen, evenals vergelijking van bewijsmateriaal, documenten en getuigenissen. Ook kunnen ze bijdragen tot het opbouwen/onderbouwen van een zaak in een andere lidstaat door bijvoorbeeld verzameling van noodzakelijk bewijsmateriaal.

op één locatie in één lidstaat

Gezamenlijke inspecties op één locatie in één lidstaat kunnen uitgebreide kennis opleveren of opheldering verschaffen over bepaalde informatie in een zaak waarover met enkel informatie-uitwisseling geen duidelijkheid kan worden verkregen.

Voorbeeld: misbruik van detachering vaststellen door werknemers in hun moedertaal aan te spreken om te bepalen of ze feitelijk gedetacheerd zijn.

op meerdere locaties in één lidstaat

Hetzelfde als links, maar dan met een breder toepassingsgebied: een of meerdere bedrijven met meerdere kantoren of afdelingen of meerdere bedrijven in dezelfde economische sector.

op een of meerdere locaties in twee of meer lidstaten

Gezamenlijke of onderling afgestemde inspecties in meerdere lidstaten worden uitgevoerd om complexere en/of evoluerende grensoverschrijdende problemen in verband met arbeidsmobiliteit aan te pakken, zoals uitzendbureaus of netwerken die in meerdere lidstaten actief zijn. Deze inspecties worden uitgevoerd om snel veranderende juridische entiteiten of diverse onderaannemers aan te pakken.

Bron: Europees platform tegen zwartwerk (2019), Leermiddel van de thematische evaluatieworkshop over grensoverschrijdende onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties in Lissabon, Portugal, 28 februari-1 maart 2019.

1.2 De belangrijkste actoren en werkstromen voor de door ELA ondersteunde onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties

Krachtens artikel 8, lid 1, van de ELA-verordening kunnen een of meer lidstaten verzoeken om instelling van onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties. Bovendien kan de Autoriteit de autoriteiten van de betrokken lidstaten op eigen initiatief voorstellen dat zij zelf een onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie uitvoeren. Daarnaast kunnen, krachtens artikel 8, lid 1, van de ELA-verordening, organisaties van de sociale

Figuur 2. Initiator van de inspectie

ELA

Kan onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie voorstellen

Lidstaat

Kan verzoeken om onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie

SP

Kan zaak onder de aandacht brengen bij ELA

partners op nationaal niveau zaken onder de aandacht van de Autoriteit brengen (zie figuur 2).

Deze actoren kunnen drie standaardwerkstromen initiëren voor het plannen, het uitvoeren en de follow-up van de door ELA ondersteunde onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie. Die werkstromen worden in dit document beschreven, waarbij naar het hele inspectieproces wordt gekeken vanuit het oogpunt van de initiatoren.

Beste praktijk

Het is belangrijk de mogelijkheid te overwegen om gemengde teams te vormen voor de uitvoering van een inspectie, bestaande uit verschillende bevoegde autoriteiten en, indien relevant, andere belanghebbenden.

1.3 Doel van de richtsnoeren

Dit document behandelt de aspecten die noodzakelijk zijn om de lidstaten te helpen bij de uitvoering van grensoverschrijdende onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties. Hierbij zal bijzondere aandacht worden geschonken aan het gebruik van de door ELA ontwikkelde hulpmiddelen en sjablonen.

De richtsnoeren bieden nationale handhavingsinstanties praktische hulp bij het voorbereiden, het uitvoeren en de follow-up van doeltreffende grensoverschrijdende inspecties, om er zo voor te zorgen dat de EU-regels voor arbeidsmobiliteit op een eerlijke, eenvoudige en

doeltreffende manier worden gehandhaafd.

Deze richtsnoeren bevatten ook een analyse van de rechtsgrondslag voor onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties, het gebruik van bewijsmateriaal bij deze inspecties en de rol van inspecteurs in de ontvangende lidstaten (zie voor meer details [bijlage 4](#)).

De richtsnoeren moeten worden gelezen in samenhang met de door het Europees platform tegen zwartwerk ontwikkelde toolkit voor beroepsbeoefenaren⁴, waarin details staan over de strategische benadering van grensoverschrijdend zwartwerk, evenals stappen voor een geslaagde inspectie.

Deze richtsnoeren zijn relevant voor inspecteurs binnen relevante handhavingsinstanties (bv. inspecties of andere autoriteiten van de lidstaten) en zijn bedoeld om hen te ondersteunen via stapsgewijze instructies voor de uitvoering van een onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie (zie figuur 3).

⁴ [Europees platform tegen zwartwerk \(2019\). Toolkit voor beroepsbeoefenaren: grensoverschrijdende onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties.](#)

Tot de taakstelling van de Autoriteit behoort:

- ✓ Vrij verkeer van werknemers (Verordening (EU) nr. 492/2011 en Richtlijn 2014/54/EU);
- ✓ EURES (Verordening (EU) 2016/589);
- ✓ Detachering van werknemers (Richtlijn 96/71/EG (als gewijzigd bij Richtlijn 2018/957/EU) en Richtlijn 2014/67/EU);
- ✓ Coördinatie van de sociale zekerheid (Verordening (EG) nr. 883/2004 en Verordening (EG) nr. 987/2009, Verordening (EU) nr. 1231/2010) en voor zover nog van toepassing Verordeningen (EEG) nr. 1408/71, (EEG) nr. 574/72 en (EG) nr. 859/2003 van de Raad;
- ✓ Sociale aspecten van de regels voor internationaal wegvervoer (Verordening (EG) nr. 561/2006, Richtlijn 2006/22/EU, Verordening (EG) nr. 1071/2009).

1.4 Stappen voor een geslaagde onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie

1.4.1 Onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties plannen

Een goede planning voor een inspectie is cruciaal. Zonder goede planning zal de inspectie waarschijnlijk niet doeltreffend zijn en mogelijk niet de benodigde uitkomsten opleveren. Plannen waarborgt het succes van activiteiten en een efficiënte toewijzing van middelen.

Het plannen van een onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie begint met het bepalen en specificeren van een zaak waarvoor grensoverschrijdende samenwerking nodig is (invullen van de [zaakomschrijving in bijlage 1](#)) en eindigt met de definitieve overeenkomst voor een onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie in [bijlage 2](#) (hierna "overeenkomst" genoemd). Deze overeenkomst bevat het inspectieplan ([bijlage 2a](#)), dat moet worden ingevuld door de initiator van de onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie, samen met de belanghebbenden die betrokken zijn bij de planningsfase.

1.4.2 Onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties uitvoeren

De uitvoeringsfase beschrijft de stadia van onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties op locatie.

Tijdens de uitvoeringsfase volgen alle teamleiders de instructies uit de overeenkomst en/of het inspectieplan. Beslissingen (met inbegrip van eventuele onverwachte ontwikkelingen of noodzakelijke flexibiliteit binnen de overeenkomst) worden genomen door de coördinatoren, via de gespecificeerde communicatiekanalen.

Inspecteurs proberen details van inspectiezaken op te helderen, bijvoorbeeld door alle activiteiten en

werknemers op locatie te achterhalen. De werkgever of verantwoordelijke leidinggevende kan worden gevraagd een lijst aan te leveren met alle geregistreerde werknemers, hun arbeidsstatus (arbeidsovereenkomsten en type contract: zelfstandigen, werknemers van een onderaannemer of tijdelijke arbeidskrachten), arbeidstijden, loon, A1-formulier en werk- en verblijfsvergunning. Deze informatie wordt vervolgens vergeleken met de verklaringen van werknemers, documenten en officiële registers of databanken. Dezelfde controle kan worden toegepast op werknemers van een onderaannemer (uiteindelijk bij een vervolgsbezoek). De inspectiemethode hangt af van het hoofddoel en de wederzijdse afspraken tussen de betrokken autoriteiten.

Als de onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie wordt geïnitieerd op basis van door de sociale partners aangeleverde informatie, beoordeelt ELA de zaak, stelt zij vast welke maatregel (in voorkomend geval) geschikt is voor de betreffende zaak en stelt zij alle betrokken partijen hiervan in kennis.

1.4.3 Follow-up van onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties

Follow-up van grensoverschrijdende inspecties is noodzakelijk om de volgende drie hoofddoelstellingen te verwezenlijken:

- ✓ de doeltreffendheid van onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties vergroten;
- ✓ het vermogen van inspecteurs en andere relevante autoriteiten vergroten om de risico's van nieuwe en complexe zaken op het gebied van arbeidsmobiliteit te

beoordelen en aan te pakken;

- ☑ het gedrag van werknemers en werkgevers veranderen (bv. het aantal gemelde werknemers bij het geïnspecteerde bedrijf of in de sector vergroten)⁵.

Tijdens deze fase worden de follow-upacties uitgevoerd die zijn afgesproken in het inspectierapport ([bijlage 3](#)).

Figuur 3. Stappen voor geslaagde onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties

⁵ Bron: Europees platform tegen zwartwerk (2019), Leermiddel van de thematische evaluatieworkshop over grensoverschrijdende onderling

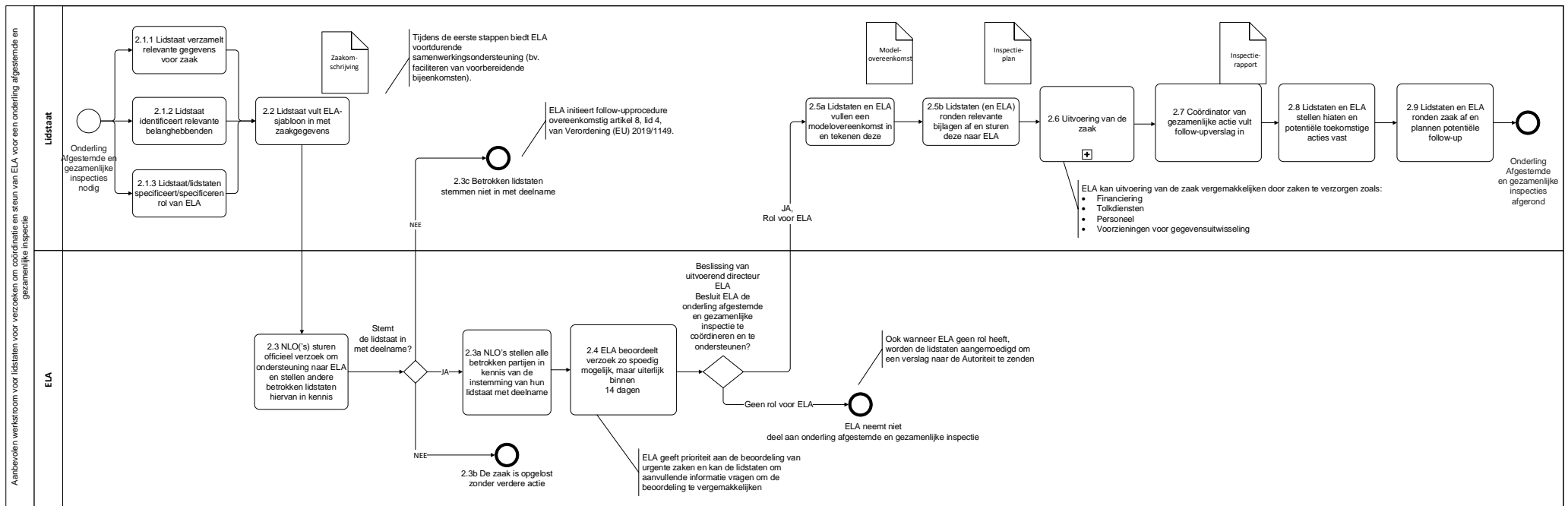
afgestemde en gezamenlijke inspecties in Lissabon, Portugal, 28 februari-1 maart 2019.

2. Aanbevolen werkstroom voor lidstaten voor verzoeken om coördinatie en steun van ELA voor een onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie

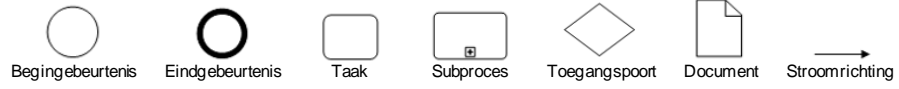
Krachtens artikel 8, lid 1, van de ELA-verordening kunnen lidstaten verzoeken om instelling van onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties. In de aanbevolen werkstroom voor lidstaten worden praktische stappen beschreven voor het voorbereiden, het uitvoeren en de follow-up van een doeltreffende onderling

afgestemde of gezamenlijke inspectie. In de werkstroom zijn ook zaken meegenomen waarbij een of meerdere lidstaten besluiten niet deel te nemen aan een onderling afgestemde of gezamenlijke inspectie.

Figuur 4. Aanbevolen werkstroom voor lidstaten voor verzoeken om coördinatie en steun van ELA voor een onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie

* De nummering van de afzonderlijke stappen in de aanbevolen werkstroom stemt overeen met de gedetailleerde beschrijving hier onder.

2.1 De zaak identificeren en specificeren

2.1.1 Lidstaat verzamelt relevante gegevens voor de zaak

Een inspectie moet worden geïnitieerd naar aanleiding van ernstige klachten, herhaalde grensoverschrijdende problemen of de uitkomsten van een risicobeoordeling. Onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties zijn bedoeld om het volgende aan te pakken:

- ❑ niet-naleving van toepasselijke Europese en nationale regels inzake vrij verkeer van werknemers; en/of
- ❑ niet-naleving van de toepasselijke Europese en nationale regels inzake vrij verkeer van diensten (detachering van werknemers).

De kortetermijndoelen van de onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie zijn het opleggen van sancties, het innen van bijdragen, het sluiten van een bedrijf, het beschermen van mobiele werknemers enz. Het langetermijndoel is bijvoorbeeld vermindering van zwartwerk en

gedeeltelijk zwartwerk in een specifieke sector of de doeltreffende naleving van de toepasselijke regels uit het Europese en nationale rechtssysteem (bv. minimumloon, arbeidstijden, correcte betaling van sociale premies enz.).

Het hoofddoel en de korte- en langetermijndoelen van de onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie worden beschreven in een overeenkomst.

Belangrijk

Het is sterk aan te raden dat de lidstaat eerst enig onderzoek naar de betreffende zaak verricht alvorens gezamenlijke maatregelen te starten en contact met de betrokken partijen op te nemen.

2.1.2 Lidstaat identificeert relevante belanghebbenden

Door de toenemende complexiteit van misbruik van arbeidsmobiliteit zijn complexere grensoverschrijdende inspecties in twee of meer lidstaten nodig. Daarmee kunnen zaken worden onderzocht in de hele toeleveringsketen, met inbegrip van de activiteiten van een aantal bedrijven/onderaannemers in andere landen. Voor inspecties is een goed begrip nodig van het recht in de betrokken partnerlanden, de benodigde

bewijsstukken en de meest geschikte onderzoekstechnieken of externe bijstand (van de politie, sociale partners enz.). Daarom is het in sommige complexe gevallen nodig andere belanghebbenden erbij te betrekken – andere lidstaten, nationale of internationale instanties (zoals EU-OSHA, Europol, Eurojust), met inbegrip van sociale partners en paritaire instanties van de sociale partners. De initiator van de onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie bepaalt en specificeert waarom zij erbij moeten worden betrokken en welke acties zij moeten ondernemen.

Wanneer een inspectie wordt uitgevoerd waaraan andere belanghebbenden deelnemen, is het essentieel dat alle belanghebbenden bij het planningsproces worden betrokken. De doelstellingen van de inspectie, de rol van elke belanghebbende, de gebruikte methoden, de persoon/personen die de leiding heeft/hebben, en de manier waarop de informatie wordt gedeeld en gerapporteerd, moeten voor alle belanghebbenden duidelijk zijn.

Politie en aanklagers kunnen grensoverschrijdende inspecties in sectoren met hoog risico of in complexe fraude- en arbeidsuitbuitingszaken ondersteunen door werkplekken te sluiten, alternatieve onderzoekstechnieken te gebruiken (bv. telefoontaps/huiszoekingen) en de veiligheid van inspecteurs te garanderen.

Potentiële steun van Eurojust en Europol

Eurojust

Eurojust is het agentschap van de EU voor justitiële samenwerking. Zijn mandaat beslaat georganiseerde criminaliteit, zware criminaliteit en terrorisme. In het bijzonder kan Eurojust, via zijn nationale bureaus of als “college”, de autoriteiten van de betreffende lidstaten verzoeken gemeenschappelijke onderzoeksteams te vormen. Nationale bureaus mogen in die teams plaatsnemen en het initiatief voor de oprichting ervan nemen. Justitiële samenwerking in strafzaken en politieke samenwerking maken verschillende vormen van gezamenlijk onderzoek mogelijk, d.w.z. onderzoeken waarbij functionarissen van de ene lidstaat deelnemen aan onderzoeken op het grondgebied van een andere lidstaat. Deze functionarissen kunnen

helpen criminele activiteiten op te sporen, belangrijke informatie verstrekken en bewijsmateriaal verzamelen, zonder dat daarbij formele verzoeken om wederzijdse rechtshulp nodig zijn. Ook kunnen zij helpen de digitale, interculturele en taalvaardigheden van nationale arbeidsinspecteurs en hun technische en wetgevingskennis te verbeteren.

Europol

Europol is het Agentschap van de EU voor samenwerking op het gebied van rechtshandhaving. Het ondersteunt en versterkt acties van de autoriteiten van de betreffende lidstaten en hun wederzijdse samenwerking bij de preventie en bestrijding van zware criminaliteit die twee of meer lidstaten raakt, terrorisme en misdaden met gevolgen voor een algemeen belang uit beleid van de Unie.

Europol kan helpen bij zaken in verband met fraude met socialezekerheidsuitkeringen, de economische uitbuiting van (niet-gedocumenteerde) werknemers of verzuim om sociale premies te betalen. Het kan een Europees onderzoeksbevel, een gemeenschappelijk onderzoeksteam en grensoverschrijdende handhaving bieden via een Europees aanhoudingsbevel (EAB) en de wederzijdse erkenning van financiële sancties.

Bron: Europees platform tegen zwartwerk (2019), Leermiddel van de thematische evaluatieworkshop over grensoverschrijdende onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties in Lissabon, Portugal, 28 februari-1 maart 2019.

Sociale partners (werkgeversorganisaties en vakbonden) kunnen aan de hand van arbeidsmarktanalyses en lokale informatie over arbeidsomstandigheden en onderaannemers helpen bij het vaststellen van afwijkingen van het arbeidsrecht of fraudesystemen. In sommige landen controleren sociale partners en door hen opgezette en geleide paritaire instanties bijvoorbeeld de naleving van collectieve arbeidsovereenkomsten, informatie die risicoanalyses of inspectieactiviteiten kan aanvullen. Sociale partners kunnen ook helpen bij het voorbereiden van grensoverschrijdende inspecties door deskundige ondersteuning te

verlenen bij beoordeling van arbeids-, gezondheids- en veiligheidsnormen. Net als bij nationale inspecties kunnen sociale partners ook deelnemen aan grensoverschrijdende inspecties, om inspecteurs te ondersteunen met hun kennis van de sector en van specifieke kwesties in verband met arbeidsmobiliteit. Net als bij de status van buitenlandse inspecteurs kan de status van een vertegenwoordiger van een sociale partner echter ook juridische belemmeringen opleveren.

Zie voor meer informatie voorbeelden van samenwerking met partners⁶.

Welke hulp kan ELA bieden?

ELA zoekt contact met Europol en, indien van toepassing, met Eurojust om zaken te onderzoeken en voor het gerecht te brengen waar dat nodig is, bv. bij mensenhandelzaken of complexe frauduleuze netwerken. Nationale verbindingfunctionarissen kunnen steun van Eurojust en/of Europol vragen in de vorm van informatie uit hun databank, juridische/praktische stappen voor samenwerking met een gemeenschappelijk onderzoeksteam en het faciliteren van veilige gegevensuitwisseling.

Permanente werkafspraken maken met Europol en Eurojust om samenwerkingsprocedures te operationaliseren.

Doorlopende samenwerkingsondersteuning bieden (bv. voorbereidende bijeenkomsten mogelijk maken).

2.1.3 Lidstaten specificeren rol van ELA

Samen met ELA specificeert de lidstaat de rol van ELA en de benodigde ondersteuning van ELA (personeel, conceptueel, logistiek, technisch, juridisch of in verband met vertaling) voor de inspectie, met inbegrip van de geraamde kosten (vervoer, verblijf, tolkdiensten, juridisch advies, IT-instrumenten enz.).

⁶ Bron: Europees platform tegen zwartwerk. Thematische evaluatieworkshop over onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties in Lissabon, Portugal, 28 februari-1 maart 2019.

2.2 Lidstaten vullen ELA-sjabloon in met zaakgegevens

Belangrijk

Krachtens artikel 8, lid 5, van de ELA-verordening zorgen de lidstaten en de Autoriteit ervoor dat de **informatie** over voorgenomen inspecties **vertrouwelijk** blijft ten aanzien van derden.

Achtergrond van de zaak

De lidstaat moet een algemene beschrijving van de oorspronkelijke klacht of verzamelde informatie aanleveren. Alle relevante informatie over de zaak en al het beschikbare bewijsmateriaal moet worden genoemd in de zaakbeschrijving ([bijlage 1](#)), bijvoorbeeld uit voorlopig onderzoek of een gezamenlijke risicobeoordeling, eerdere onderzoeken, met inbegrip van vastgestelde inbreuken, en informatie over reeds ondernomen acties om het probleem aan te pakken op nationaal of EU-niveau, de resultaten van die acties en de betrokkenheid van andere lidstaten of belanghebbenden (indien van toepassing).

- ☑ Beschrijving en achtergrond van de zaak, met inbegrip van de lidstaten waar de inbreuken hebben plaatsgevonden, de betrokken bedrijven of werkgevers en eerdere maatregelen in verband met de zaak, indien bekend.
- ☑ Motivatie voor het verzoek en reikwijdte van de betreffende kwestie.
- ☑ Identificatie van relevante nationale of Europese wetgeving.
- ☑ Belemmeringen die door betrokkenheid van ELA kunnen worden verholpen.

Te inspecteren sector en entiteit(en) in iedere lidstaat

De lidstaat specificeert de economische sector waarin het bedrijf actief is. Er zitten aanzienlijke verschillen tussen een inspectie van een bouwlocatie, van een landbouwlocatie of in de horecasector. Er gelden andere registratie- en licentieregels voor arbeidstijden en voor de typen documenten waarover de bedrijven moeten beschikken.

Indien bekend vermeldt de lidstaat ook de naam van

het te inspecteren bedrijf of de te inspecteren bedrijven.

Coördinator(en) van de inspectie

De algemene coördinator heeft de leiding over de organisatorische en procedurele zaken, met inbegrip van het opstellen van verslagen. De aangewezen persoon moet, in beginsel, een van de nationale coördinatoren of de verantwoordelijke functionaris van ELA zijn. De lidstaat verstrekt de contactgegevens van de entiteit en de persoon die de leiding hebben over de nationale coördinatie van de voorgestelde onderling afgestemde/gezamenlijke inspectie namens de verzoekende lidstaten en, indien mogelijk, namens de andere betrokken lidstaten.

Overige belanghebbenden en aantal deelnemende personen

De lidstaat vermeldt de andere betrokken nationale of internationale organisaties, met inbegrip van sociale partners, indien relevant, en beschrijft waarom zij erbij betrokken moeten zijn en welke acties zij moeten ondernemen.

Aantal bedrijven en mobiele werknemers waarop de inspectie betrekking heeft

De lidstaat vermeldt het geraamde aantal bedrijven en mobiele werknemers (met inbegrip van gedetacheerd, zelfstandig of met andere status (bv. bedrijfseigenaar, vrijwilliger)) dat rechtstreeks bij de zaak betrokken is, zodat ELA de invloed van de mogelijke inbreuken op werknemers en/of op de arbeidsmarkt kan beoordelen.

Informatie over het aantal geregistreerde werknemers en het daadwerkelijke aantal werknemers (met inbegrip van zwartwerkers) bepaalt hoeveel inspecteurs er nodig zijn op de locatie.

Geraamde kosten voor ELA en andere ondersteuning

Samen met ELA specificeert de lidstaat de ondersteuning van ELA die nodig is om de inspectie uit te voeren, met inbegrip van een ruwe schatting van de kosten (vervoer, verblijf, tolkdiensten, juridisch advies, IT-instrumenten enz.).

2.3 NLO('s) sturen een officieel verzoek om ondersteuning naar ELA en stellen andere betrokken lidstaten hiervan in kennis

Wanneer NLO('s) ELA een officieel verzoek om ondersteuning sturen en andere betrokken lidstaten hiervan in kennis stellen, zijn er drie mogelijke uitkomsten:

- ☑ Alle lidstaten stemmen ermee in deel te nemen aan de onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie, d.w.z. dat bepaalde NLO's de andere betrokken partijen in kennis stellen van hun instemming met deelname.
- ☑ Er wordt een oplossing afgesproken zonder de grensoverschrijdende inspectie en er is geen verdere actie nodig.
- ☑ Een of meerdere lidstaten stemmen niet in met deelname.

Als een of meerdere lidstaten besluiten niet aan een onderling afgestemde of gezamenlijke inspectie deel te nemen, voeren de nationale autoriteiten van de andere lidstaten een dergelijke inspectie alleen uit in de deelnemende lidstaten. Lidstaten die besluiten niet deel te nemen, houden de informatie over een dergelijke inspectie vertrouwelijk.

Krachtens artikel 8, lid 4, van de ELA-verordening stelt de Autoriteit de modaliteiten voor een passende follow-up vast en keurt zij deze goed wanneer een lidstaat besluit niet aan een onderling afgestemde of gezamenlijke inspectie deel te nemen. In dergelijke gevallen geldt:

- ☑ De betrokken lidstaat stelt de Autoriteit en de andere betrokken lidstaten schriftelijk, waaronder via elektronische weg, onverwijld in kennis van de redenen voor zijn besluit en van de maatregelen die hij wil nemen om de zaak op te lossen (inclusief concrete acties en periode), in voorkomend geval.
- ☑ Zodra deze bekend zijn, stelt de betrokken lidstaat de Autoriteit en de andere lidstaten in kennis van de resultaten van de genomen maatregelen.
- ☑ De Autoriteit kan voorstellen dat de lidstaat die niet aan een onderling afgestemde of gezamenlijke inspectie heeft deelgenomen, op vrijwillige basis zijn eigen inspectie uitvoert.

2.4 ELA beoordeelt verzoek om ondersteuning voor onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie

ELA beoordeelt het verzoek zo snel mogelijk, maar in elk geval binnen 14 dagen, op basis van een reeks afgesproken criteria. ELA geeft prioriteit aan de beoordeling van urgente zaken en kan de lidstaten om aanvullende informatie vragen om de beoordeling te vergemakkelijken. Urgente zaken krijgen prioriteit, maar de beoordelingscriteria blijven gelden.

De volgende criteria dienen als basis voor de beoordeling van verzoeken om inspecties door ELA.

Figuur 5. Criteria op basis waarvan ELA de zaak beoordeelt

Indien ELA uit haar beoordeling concludeert dat zij

geen rol heeft in de betreffende zaak, neemt zij niet deel aan de inspectie.

Het sjabloon van de overeenkomst, met inbegrip van het inspectieplan, is altijd van toepassing wanneer ELA aan onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties deelneemt.

Wanneer ELA niet deelneemt aan een onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie, wordt gebruik van het sjabloon van de overeenkomst, met inbegrip van het inspectieplan, evenals verslaglegging aan ELA over de uitkomst van de onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie ([bijlage 3](#)), aangemoedigd als richtsnoer voor de deelnemers.

De sjablonen van de overeenkomst en het inspectieplan kunnen worden aangepast aan de wetten en praktijken van de lidstaten die aan de onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie deelnemen. Delen van deze sjablonen kunnen waar nodig bijvoorbeeld worden gedupliceerd, afhankelijk van het aantal lidstaten dat deelneemt aan een onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie (voor lidstaat B, C, D enz.). Wanneer ze gereed zijn, moeten beide documenten gedetailleerde instructies bevatten voor de gang van zaken tijdens een onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie.

2.5 Lidstaten en ELA vullen overeenkomst in, ondertekenen deze en maken afspraken over specificaties van onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie

Het tekenen van de overeenkomst ([bijlage 2](#)) (en het invullen van het inspectieplan ([bijlage 2a](#))) is de laatste stap voor het vastleggen van de belangrijkste verantwoordelijkheden en te nemen stappen waarmee de partijen hun doelstellingen in verband met misbruik van arbeidsmobiliteit hopen te verwezenlijken.

Als de betrokken lidstaten op het moment van ondertekening van de overeenkomst niet over voldoende informatie beschikken om het inspectieplan in te vullen, kunnen zij ervoor kiezen dit op een later moment te doen.

Hoewel overeenstemming tussen alle deelnemende lidstaten een voorwaarde is voor het starten van een onderling afgestemde of gezamenlijke inspectie, stelt de Autoriteit, krachtens artikel 8, lid 4, de modaliteiten voor een passende follow-up vast en keurt zij deze goed wanneer een lidstaat/lidstaten besluit/besluiten

niet aan een onderling afgestemde of gezamenlijke inspectie deel te nemen.

2.5.1 Het type inspectie kiezen: een onderling afgestemde of gezamenlijke inspectie

De beslissing voor het type grensoverschrijdende inspectie en wanneer deze plaatsvindt, hangt af van de individuele zaak. Grensoverschrijdende inspecties worden gewoonlijk gekozen als methode om grootschalige en complexe grensoverschrijdende zaken in verband met misbruik van arbeidsmobiliteit aan te pakken. Voor frauduleuze uitzendbureaus en brievenbusmaatschappijen zijn bijvoorbeeld verschillende soorten bewijsmateriaal nodig, vaak uit een aantal landen. De beslissing om een grensoverschrijdende inspectie uit te voeren wordt gebaseerd op:

- de geografische omvang van de zaak die betrekking heeft op twee of meer lidstaten (zelfs als het geografische toepassingsgebied van de initiële grensoverschrijdende inspectie beperkt is tot twee landen, kan dit leiden tot een grootschalig onderzoek in verschillende landen);
- het inzicht dat grensoverschrijdende zaken complexer en geavanceerder zijn en worden gebruikt wanneer schendingen niet op andere manieren kunnen worden aangetoond (zoals opheldering via informatie-uitwisseling);
- de vaststelling dat het motief voor zwartwerk zo diepgeworteld is dat indirecte inspecties ter vergroting van de toewijding aan wettig gedrag geen zin hebben.

Als de partners besluiten dat een grensoverschrijdende inspectie de meest efficiënte manier is om het misbruik van de arbeidsmobiliteit aan te pakken, moeten zij specificeren of de inspectie algemeen is of is gericht op een specifiek probleem, bepalen welk type onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie het meest geschikt is, en de volgende voorbereidingen treffen:

- Voor onderling afgestemde inspecties is geen volledig begrip nodig van de onderzoeksbevoegdheden van de partnerorganisatie ter plekke. Wel is een goed begrip nodig van het toepasselijke recht in de betrokken partnerlanden, de benodigde bewijsstukken en de meest geschikte onderzoekstechnieken of externe bijstand (van de politie, sociale partners enz.). Aangezien ook

bij onderling afgestemde inspecties locatiebezoeken nodig kunnen zijn (door de handhavingsinstanties in elk land), moeten de beide lidstaten afspreken welke vragen moeten worden gesteld tijdens gesprekken en wat voor getuigenis er nodig is.

- ❑ Voor gezamenlijke inspecties op een of meerdere bedrijfslocaties in één land zijn briefings nodig tussen de teams en teamleiders, met alle deelnemende instanties, over de taken die tijdens de inspectie moeten worden uitgevoerd.
- ❑ Voor gezamenlijke inspecties op een of meer locaties in twee of meer lidstaten geldt: voor vervolging van complexe frauduleuze netwerken die actief zijn in de EU/EER, zijn aanvullende maatregelen nodig, zoals coördinatievergaderingen en gegevensverzameling uit meerdere bronnen.

Handhavingsagentschappen van de EU, zoals Eurojust en Europol, kunnen ook helpen. In complexere zaken in verband met misbruik van arbeidsmobiliteit is het aan te raden activiteiten en bevindingen te delen met andere lidstaten.

2.5.2 Het juiste moment bepalen

Het moment van grensoverschrijdende inspecties moet zorgvuldig worden gekozen en hangt ook af van of ze proactief of reactief zijn:

- ❑ Proactieve bezoeken kunnen regulier zijn (preventieve inspecties), follow-ups om de naleving te controleren, of onderdeel van een strategische aanpak gericht op vastgestelde risicobedrijven of -sectoren.
- ❑ Reactieve bezoeken volgen gewoonlijk op een ongeval, een door werknemers, vakbonden, niet-gouvernementele organisaties of werkgevers geregistreerde klacht, een IMI-verzoek van een andere lidstaat of media-aandacht.

Beide typen inspecties kunnen aangekondigd of onaangekondigd plaatsvinden, afhankelijk van de nationale praktijk. Het moment waarop een grensoverschrijdende inspectie plaatsvindt, hangt dus af van deze factoren en van sectorspecifieke kenmerken.

Onderling afgestemde inspecties kunnen een groter effect hebben als zij gelijktijdig in elke lidstaat worden uitgevoerd. Hierdoor ontstaat een verrassingseffect, dat ertoe kan leiden dat meer bewijsmateriaal wordt verkregen.

2.5.3 Briefings

Zowel voor als na de inspectie moet een briefing/debriefing plaatsvinden. Het is van cruciaal belang dat alle betrokken eenheden/personen, en indien van toepassing de ELA-medewerkers, aanwezig zijn, met name bij de briefing vóór de inspectie.

2.5.4 Coördinatie van de gegevensuitwisseling

De handhavingsinstanties moeten specificeren welke persoon/personen verantwoordelijk is/zijn voor de uitwisseling van alle relevante gegevens, met inbegrip van de inspectie-eenheid van ELA, indien relevant, en welke communicatiekanalen zullen worden gebruikt. Afhankelijk van het type informatie kan gegevensoverdracht via IMI, andere EU-systemen of versleutelde digitale communicatie nodig zijn.

Basisbeginselen voor informatie-uitwisseling

- ❑ Gebruik, indien mogelijk, het IMI om informatie uit te wisselen. Dit is een veilige methode om gegevens te delen met meerdere lidstaten. Als alternatief kunt u, indien nodig, andere EU-systemen of versleutelde digitale communicatie gebruiken, afhankelijk van het type informatie.
- ❑ Technische ondersteuning en juridisch advies kunnen worden verkregen van ELA, Eurojust, Europol en Eurofisc (nationale verbindingfunctionarissen van Eurojust kunnen bijvoorbeeld advies geven over nationale eisen voor bewijsmateriaal).
- ❑ Zorg voor versleuteling en met een wachtwoord beschermde databanken, computers, laptops en mobiele telefoons.
- ❑ Gebruik gemeenschappelijke sjablonen (beschikbaar gesteld door ELA en/of nationale autoriteiten) om te waarborgen dat nationale wetgeving en gegevensbeschermingsregels worden gevolgd.

- ☑ Gebruik richtsnoeren: de richtsnoeren van het Europees Comité voor gegevensbescherming (EDPB) en de richtsnoeren voor gegevensbescherming voor IMI-gebruikers.

Benodigde informatie/documenten/bewijsstukken die moet(en) worden verkregen bij de geïnspecteerde entiteit(en), moet(en) in het inspectieplan worden vermeld (niet-uitputtende lijst):

- ☑ roosters, loonstroken;
- ☑ schriftelijke overeenkomsten;
- ☑ e-mails over het personeel;
- ☑ alle ontvangen/verstuurd facturen;
- ☑ banktransacties;
- ☑ A1-certificaten;
- ☑ overig(e) informatie/documenten/bewijsstukken.

Welke hulp kan ELA bieden?

De samenwerking en informatie-uitwisseling tussen lidstaten verbeteren binnen het gehele scala aan arbeidsmobiliteitswetgeving. NLO's vormen een fysiek contactpunt tussen het EU-niveau, de nationale instantie(s) en de autoriteiten van andere lidstaten die samenwerken met autoriteiten uit andere landen.

Ondersteuning bij het vinden van relevante contacten.

Bevordering van het gebruik van elektronische hulpmiddelen en procedures voor de uitwisseling van berichten (zoals IMI, EESSI).

Stimulering van het gebruik van innovatieve vormen van samenwerking en bevordering van het gebruik van elektronische uitwisselingsmechanismen en databanken.

2.5.5 De verwachte maatregelen bepalen

De betrokken autoriteiten moeten bepalen welke maatregelen de teams naar verwachting zullen nemen tijdens de onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties:

- ☑ bezoek aan de belangrijkste geïnspecteerde entiteit volgens standaardprocedures;
- ☑ gesprek met de werkgever;

- ☑ de werknemers verhoren;
- ☑ bezoek aan het kantoor van de boekhouder volgens standaardprocedures;
- ☑ zoeken naar relevante documenten en hier kopieën van maken;
- ☑ overige maatregelen.

2.5.6 Methode en verdere instructies bepalen

Gesprekken met de werknemers en andere betrokken personen (niet-uitputtende lijst):

- ☑ De methode die moet worden gebruikt voor gesprekken met de werknemers en andere betrokken personen (werkgever, locatiebeheerder, vertegenwoordigers enz.), overeenkomstig nationale wetgeving en onverminderd de bevoegdheden en collectieve rechten van sociale partners, indien van toepassing, krachtens de nationale wetgeving en/of praktijk.
- ☑ De methode die moet worden gebruikt om werknemers uit te leggen wat hun rechten zijn en hoe zij er baat bij kunnen hebben als ze meewerken.
- ☑ Gestandaardiseerde gespreksvragen voor verschillende soorten mensen (werknemers, ploegbazen, leidinggevendenden, chauffeurs, cliënten enz.). Goede kennis van de vragenlijsten voorafgaand aan de inspectie is noodzakelijk.
- ☑ De mogelijkheid om, indien nodig, gebruik te maken van tolken (bewijslast en nauwgezet volgen van wettelijke voorschriften) en/of interculturele bemiddelaars (om contact tussen inspecteurs en ondervraagden mogelijk te maken, met name wanneer het gaat om onderdanen van derde landen).
- ☑ Gebruik van gemengde teams (d.w.z. arbeids-, socialezekerheids- en belastinginspecteurs en/of politie enz.).

Informatie verzamelen (niet-uitputtende lijst):

- ☑ Aan welke informatie extra aandacht moet worden besteed, bv. wat mensen doen, met wie ze samenwerken enz.
- ☑ Methode voor het vastleggen van informatie.

Overweeg, indien gepast en toegestaan op grond van nationale wetgeving, foto's/video's te maken.

- ✓ Bestudeer ingediende identiteitsbewijzen nauwkeurig, zodat valse documenten worden opgemerkt.
- ✓ Noteer gegevens van bedrijfsvoertuigen (registratienummers enz.).
- ✓ Specificeer eventueel bijzonder bewijsmateriaal dat moet worden verzameld (bv. video's, originele documenten).
- ✓ Neem, als werknemers aangeven dat ze sociale uitkeringen ontvangen in een andere lidstaat, contact op met die lidstaat om dit te controleren.
- ✓ Verzamel, als de eigenaar van een geïnspecteerde entiteit tijdens de inspecties in een andere lidstaat blijkt te zijn, uitgebreide informatie over de eigenaar.

Veiligheidsinstructies (niet-uitputtende lijst):

- ✓ De veiligheid van de deelnemers staat altijd voorop.
- ✓ Controles moeten altijd minimaal in tweetallen worden uitgevoerd.
- ✓ Deelnemers moeten zo veel mogelijk oogcontact houden.
- ✓ Deelnemers mogen een collega nooit alleen laten op de bedrijfslocatie. Het verlaten van de geïnspecteerde locatie moet altijd in overleg met de algemeen coördinator gebeuren.
- ✓ Vermeld welke inspectie/instantie veiligheidsmateriaal levert.

Logistieke regelingen (niet-uitputtende lijst):

- ✓ Wijze van vervoer naar de inspectielocatie.
- ✓ Bepalen welke documenten alle deelnemende eenheden moeten hebben.
- ✓ Hulpmiddelen die aan het inspectieteam moeten worden verstrekt, zoals draagbare scanners, USB-sticks, foto-/videocamera's enz.

Aanvullende instructies of andere maatregelen (niet-uitputtende lijst):

- ✓ Als er papieren documenten worden ontdekt, kunnen/moeten deze, indien van toepassing en juridisch mogelijk, in beslag worden genomen om digitale kopieën te maken en moet aan de geïnspecteerde entiteit een ontvangstbewijs worden verstrekt.
- ✓ Belangrijke informatie die moet worden verkregen zodat deze later kan worden geraadpleegd bij gesprekken met beheerders (bv. namen, e-mailadressen en telefoonnummers).
- ✓ Voor juridische vragen is het juridische team van ELA beschikbaar via [e-mailadres, telefoonnummer].

2.6 Uitvoering van de zaak

2.6.1 Gebruik beschikbare hulpmiddelen tijdens onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties

De inspecties die deelnemen aan de onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties, moeten afspreken welk type informatie en welke vragen in de deelnemende landen wettelijk toegestaan zijn en toelaatbaar zijn als bewijsmateriaal (te specificeren in punt 4 van het inspectieplan).

Taalondersteuning tijdens inspecties (Ierland)

De Workplace Relations Commission (WRC – Commissie Arbeidsrelaties) in Ierland gebruikt verschillende hulpmiddelen om taalbarrières te slechten tijdens gezamenlijke inspecties.

Ongeveer 10 % van het inspectiepersoneel van Ierland bestaat uit anderstalige arbeidsinspecteurs. Alle regionale kantoren hebben ten minste één anderstalige inspecteur, die allemaal Oost-Europees zijn, aangezien hun landgenoten de grootste groep buitenlandse arbeidskrachten vormen. Naast Engels spreken zij ten minste één andere taal.

Op de website van de WRC staan de belangrijkste richtsnoeren, gepubliceerd in de taal die werknemers in sectoren met hoog risico spreken. Onlinevertaaltools zijn in de startpagina verwerkt, en inspecteurs gebruiken ook vertaalapps op hun apparaten. De WRC gebruikt meertalige

informatiebladen en ontwikkelt ook meertalige vragenlijsten.

Bron: Workplace Relations Commission, Ierland

informatie uit figuur 6 relevant voor een grensoverschrijdende inspectie.

Vervolgens kunnen gestandaardiseerde hulpmiddelen voor grensoverschrijdende inspecties worden ontwikkeld, zoals twee- of meertalige vragenlijsten, standaardinformatiedocumenten, vergelijkingen van onderzoeksbevoegdheden en onderliggende nationale wetgeving enz. Deze hulpmiddelen kunnen zo nodig worden hergebruikt en verwijnd tijdens toekomstige inspecties, op basis van de ervaring van de eerdere inspectie.

Meertalige vragenlijsten en elektronische vertaalapparatuur helpen bij het slechten van taalbarrières. Telefoons en tablets kunnen ook worden gebruikt om informatie te bekijken, zoals bedrijfsgegevens in socialezekerheids-/belasting-/bedrijvenregisters, om gegevens over een bepaalde werknemer of een bepaald bedrijf te controleren of om te communiceren met werknemers op de locatie, zoals geïllustreerd in het onderstaande voorbeeld.

Meertalige vragenlijsten moeten stroken met de nationale wetgeving, met inbegrip van gegevensbeschermingsregels. Tijdens gezamenlijke inspecties proberen anderstalige inspecteurs het vertrouwen van werknemers te winnen door hun moedertaal te spreken en inzicht te tonen in de nuances van hun cultuur. Bezoekende inspecteurs kunnen bewijsmateriaal van schendingen van de wetgeving van het ontvangende land ook beter herkennen en verzamelen en beter verslag doen over mogelijke corrigerende maatregelen.

Het is niet altijd gemakkelijk om de relatie tussen werknemers en werkgevers te bepalen, want veel werknemers zijn tijdelijk of zijn geworven door externe partijen. In de juiste taal communiceren kan helpen bij het vinden van de relevante werkgever.

Checklist voor inspecties⁷

De te controleren informatie hangt af van de reikwijdte van het onderzoek (arbeidstijden zijn bijvoorbeeld niet relevant bij een brievenbusmaatschappij). Over het algemeen is de

⁷ Internationale Arbeidsorganisatie (2017). Arbeidsinspecties uitvoeren in de bouw: Een gids voor arbeidsinspecteurs. Genève: Internationale Arbeidsorganisatie, online beschikbaar ([link](#)).

Figuur 6. Checklist voor inspecties

 Volledige identificatie van de werkgever en zijn onderaannemer(s)	 Aard van de contractuele relatie en socialezekerheidsstatus van de werknemers
 Werknemersstructuur (team/afdeling), indien beschikbaar	 Salaris, betaalwijzen en/of berekeningsmethode
 Precieze datum van ondertekening van de overeenkomst en/of begindatum van het werk (kunnen verschillend zijn)	 Geldigheid van de arbeidsovereenkomst (indien nodig)
 Aanvullende betalingen en subsidies of toelagen betaald aan de werknemer op de voorgeschreven manier (bv. detacheringstoelagen)	 Arbeidstijden en dagelijkse registratie van werknemers op locatie (roosters), compensatie voor overwerk
 In geval van een proeftijd: de vermelde duur en voorwaarden daarvan	 Functiebenaming en/of -beschrijving (beroepscategorie)
 Type en duur van het jaarlijkse verlof (minimaal, aanvullend, verlengd)	 A1-formulieren en voorafgaande verklaring voor gedetacheerde werknemers (in voorkomend geval) of bewijs van inschrijving van de werknemer in het socialezekerheidsstelsel van het ontvangende land

2.6.2 Controle van gegevens kan de reikwijdte van de zaak vergroten

Na een locatiebezoek wordt de verzamelde informatie gecontroleerd en geanalyseerd.

In dit proces kunnen aanvullende schendingen of onregelmatigheden naar voren komen, zoals belastingontduiking, gezondheids- en veiligheidsovertredingen, socialezekerheidsfraude, mensenhandel enz. Deze bevindingen moeten worden gedeeld met andere nationale of buitenlandse autoriteiten, zoals de financiële politie, de douane, het openbaar ministerie of de autoriteiten op het gebied van gezondheid en veiligheid op het werk, die vervolgens hun eigen controles en onderzoeken kunnen uitvoeren of kunnen besluiten deel te nemen aan de grensoverschrijdende inspectie.

Tijdens één enkel bezoek verzamelde informatie kan ontoereikend zijn en leiden tot verlenging van de inspectie, verzoeken om aanvullende informatie of controles in een andere lidstaat (bv. als de zaak betrekking heeft op brievenbusmaatschappijen die op meerdere locaties zijn geregistreerd)⁸.

In het kader van inspecties en in dit document verwijst de term “onregelmatigheid” naar een schending of vermeende schending van het Unierecht die tijdens een inspectie wordt vastgesteld en niet rechtstreeks binnen de reikwijdte van de inspectie valt.

Welke hulp kan ELA bieden?

Alle relevante informatie doorgeven aan andere instanties wanneer schendingen of onregelmatigheden binnen de reikwijdte van hun bevoegdheden vallen.

Bijstand verlenen bij het opstellen van een verslag als de coördinator van de gezamenlijke actie moeite heeft met het invullen van bepaalde delen, door uit te leggen hoe KPI's kunnen worden gemeten enz.

Als de Autoriteit tijdens een onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie of tijdens een van haar activiteiten kennisneemt van vermeende onregelmatigheden in verband met het Unierecht, kan zij deze vermeende onregelmatigheden, indien gepast, melden bij de betrokken lidstaten en de Commissie.

2.6.3 Gebruik van verzamelde gegevens als bewijsmateriaal

Onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties kunnen een effectieve maatregel zijn tegen complexe fraudesystemen, aangezien bij deze inspecties de middelen, informatie en kennis van verschillende handhavingsinstanties worden gebundeld. Desondanks kan samenwerking tussen handhavingsinstanties uitdagend zijn, vanwege onverenigbare rechtskaders tussen lidstaten en problemen met gegevensuitwisseling (zie voor meer informatie [bijlage 4](#)).

Wanneer de feiten eenmaal zijn opgehelderd, kan bewijsmateriaal worden gebruikt in bestuurs- of strafrechtelijke procedures, overeenkomstig de nationale wetgeving en praktijk. De tijdens een inspectie verzamelde gegevens kunnen echter niet altijd worden gebruikt als bewijsmateriaal of als bewijs van een schending. Handhavingsinstanties moeten daarom nadenken over welk bewijsmateriaal een aanklager of administratieve autoriteiten nodig hebben als het gaat om gedetailleerde verslagen en bewijsmateriaal. Daarvoor moet de nationale wetgeving van alle betrokken lidstaten met elkaar stroken met betrekking tot de procedures voor het verzamelen van informatie en de relevantie daarvan als bewijsmateriaal in de rechtbank.

Een strafrechtelijke benadering is relevant voor grootschalige en complexe zaken waarbij het om verschillende soorten schendingen gaat. Hier is mogelijke samenwerking met de politie, Europol en Eurojust (beschreven in stap 2 van de planningsfase) nuttig voor de vervolging of voor de beslissing over een aanvullend onderzoek.

Bestuurs- of strafrechtelijke procedures kunnen

⁸ Europees platform tegen zwartwerk (2019), Leermiddel van de thematische evaluatieworkshop over grensoverschrijdende onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties in Lissabon, Portugal, 28 februari-1 maart 2019.

leiden tot geldboetes, intrekking van openbare aanbestedingen, vordering van onbetaalde lonen en sociale premies, of intrekking van frauduleuze uitkeringen. Afhankelijk van de ernst van de zaak kunnen de betreffende autoriteiten besluiten een bedrijf tijdelijk te sluiten om te voorkomen dat het zichzelf failliet verklaart om verantwoordelijkheid te ontlopen.

Belangrijk

ELA heeft gegevens verzameld over de rol van inspecteurs en de voorwaarden voor het gebruik van bewijsmateriaal van grensoverschrijdende inspecties, om zo een overzicht van nationale praktijken te kunnen maken. Zie voor meer informatie [bijlage 4](#).

2.7 De coördinator van de gezamenlijke actie vult het follow-upverslag in

Een inspectie is pas afgerond als de coördinator van de gezamenlijke inspectie het inspectierapport heeft ingevuld ([bijlage 3](#)). De autoriteit van een lidstaat die een onderling afgestemde of gezamenlijke inspectie uitvoert, moet binnen zes maanden na het einde van de inspectie aan de Autoriteit verslag uitbrengen over de uitkomst van de inspectie in die lidstaat en over het algehele operationele verloop van de onderling afgestemde of gezamenlijke inspectie.

2.7.1 De resultaten van onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties monitoren en evalueren

Grensoverschrijdende inspecties worden geëvalueerd om te controleren of ze aan de vooraf gestelde inspectiedoelen hebben voldaan en om onvoorziene gevolgen van de actie vast te stellen.

Om te zorgen dat de verantwoordelijke instanties voortdurend informatie kunnen verzamelen over de voortgang ten aanzien van de doelstellingen en verslag kunnen doen overeenkomstig de ELA-verordening, is een reeks kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren ontwikkeld, die genoemd worden in het inspectierapport.

Het kwantitatieve aspect is gericht op statistieken en omvat gestructureerde gegevens (numeriek) die in een spreadsheet kunnen worden ingevoerd en met behulp van statistische methoden kunnen worden geanalyseerd.

Het kwalitatieve aspect is verkennend, is gericht op

inzichten en beslaat ongestructureerde informatie die niet wiskundig, maar subjectief wordt samengevat en uitgelegd.

Zoals hierboven vermeld, moet de coördinator van de gezamenlijke actie het inspectierapport invullen, waarin ook de KPI's kwantitatief en kwalitatief worden geëvalueerd.

2.8 Lidstaten en ELA bepalen hiaten en potentiële toekomstige acties

Op basis van in het inspectierapport geëvalueerde KPI's bepalen de lidstaten en ELA hiaten en potentiële toekomstige acties – kritische reflectie en potentiële verbetering van processen voor toekomstige inspecties.

Effectieve evaluatie bestaat niet alleen uit het verzamelen, analyseren en aanleveren van gegevens, maar maakt het mogelijk informatie te verzamelen en te gebruiken, voortdurend te blijven leren, voort te bouwen op de ervaring om hulpmiddelen en procedures te verbeteren, en de efficiëntie van de inspecties te vergroten.

2.9 Lidstaten en ELA ronden zaak af en plannen potentiële follow-up

De lidstaten en ELA ronden de zaak af en plannen de potentiële follow-up – ze bepalen of follow-up van inspecties nodig is op basis van de bevindingen. Als voor een vervolgininspectie coördinatie en steun van ELA nodig is, moet een nieuwe overeenkomst worden getekend.

2.9.1 Hoofdconclusies bekendmaken

Naast de communicatie met in de planningsfase beschreven handhavingsinstanties kunnen interne en externe communicatie het effect van grensoverschrijdende inspecties maximaliseren:

- extern**, om andere autoriteiten te informeren, met inbegrip van autoriteiten in andere lidstaten, om:
 - het mogelijk te maken de zaak uit te breiden en van de bevindingen gebruik te maken;
 - het begrip te vergroten van complexe zaken die over meerdere landen verspreid zijn;
 - maatregelen te verbeteren door soortgelijke fraudesystemen aan te pakken of te voorkomen en geleerde lessen te delen;

- ✓ **intern**, om resultaten en geleerde lessen met collega's te delen en een grensoverschrijdende werkcultuur te bevorderen.

Resultaten breed delen met het publiek kan het effect van een inspectie ook vergroten. In het tekstvak zijn voorbeelden te vinden van de door arbeidsinstanties gebruikte methoden om resultaten te delen en van eerdere inspecties te leren om hun toekomstige werk te verbeteren.

Methoden voor het delen van informatie:

- ✓ persberichten;
- ✓ sociale media;
- ✓ folders;
- ✓ workshops voor uitwisseling van ervaringen;
- ✓ onlineplatformen en -fora voor gemeenschappelijk leren;
- ✓ mogelijke creatie van een EU-brede databank met samenvattingen van inspectiezaken.

Welke hulp kan ELA bieden?

De uitwisseling en verspreiding van ervaringen en goede praktijken bevorderen, met inbegrip van voorbeelden van samenwerking tussen de relevante nationale autoriteiten.

(Online)platformen en -fora voor gemeenschappelijk leren opzetten.

Een kennisbank met belangrijke bevindingen en geleerde lessen van alle grensoverschrijdende inspecties bijhouden.

Voorbeelden van follow-upcommunicatie

Informatie-uitwisseling

Griekse en Belgische autoriteiten verspreiden bevindingen uit gezamenlijke inspecties onder belanghebbenden, met inbegrip van de instanties van de arbeidsinspectie en meewerkende instellingen, bedrijfsverenigingen en vakbonden. Binnen de Benelux hebben Nederland en België sterke interpersoonlijke banden opgebouwd en

worden regelmatig resultaten gedeeld met het oog op preventie en risicobeoordeling. Ook delen zij resultaten van inspecties in persberichten om bij te dragen aan de preventie van toekomstig zwartwerk.

Gebruik van debriefings en samenwerkingsformulieren

In Frankrijk wordt na iedere gezamenlijke inspectie een debriefing georganiseerd, waarbij gebruik wordt gemaakt van informatie-uitwisseling en samenwerkingsformulieren.

Invoeren van inspectiegegevens in een onlinesysteem

In Spanje wordt informatie over gezamenlijke inspecties door de betrokken inspecteurs geregistreerd in het INTEGRA-systeem (de databank van de arbeids- en socialezekerheidsinspectie). De bevindingen worden verspreid onder de arbeidsinspecties.

Bron: Enquête onder platformleden, februari 2019. Presentatie tijdens de thematische evaluatieworkshop in Portugal op 28 februari 2019-1 maart 2019; Europees platform tegen zwartwerk. Follow-upbezoek over grensoverschrijdende onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties, Den Haag, Nederland, 3 juli 2019.

2.9.2 Leren aanmoedigen

Inspectieresultaten kunnen inzicht bieden in nieuwe fraudesystemen en kunnen systemen voor risicobeoordeling verfijnen. Ze kunnen worden toegepast om waarschuwingen of risico-indicatoren te creëren en nuttige informatie aan te duiden die moet worden verzameld tijdens toekomstige grensoverschrijdende inspecties.

Resultaten kunnen ook worden gebruikt om opleidingen en handleidingen te herzien, goede praktijken voor het delen van succesverhalen te ontwikkelen en sjablonen te verbeteren (overeenkomsten, verslagen, vragenlijsten voor op locatie).

Welke hulp kan ELA bieden?

Activiteiten voor wederzijds leren en opleiding verzorgen die zijn afgestemd op het personeel van een nationale inspectie dat deelneemt aan grensoverschrijdende activiteiten, om de capaciteit van nationale autoriteiten op het gebied van coördinatie inzake arbeidsmobiliteit en sociale zekerheid te

versterken en de consistentie bij de toepassing van het Unierecht te verbeteren.

Sectorale en sectoroverschrijdende opleidingsprogramma's, onder meer voor handhavingsinstanties, en speciaal opleidingsmateriaal ontwikkelen, ook via onlineleermethoden.

Richtsnoeren en sjablonen (overeenkomsten, verslagen, vragenlijsten voor op locatie) bijwerken aan de hand van de beste ervaring van de inspectie.

2.9.3 Toekomstige problemen met misbruik van arbeidsmobiliteit voorkomen

Wanneer bij grensoverschrijdende inspecties wijdverbreide problemen op de arbeidsmarkt aan het licht komen, kunnen de inspectieresultaten ook worden gebruikt om nationale of EU-brede voorlichtingscampagnes te ontwikkelen om deze problemen aan te pakken. Dat kunnen ook campagnes zijn om personen en werkgevers, met name in het mkb, op de hoogte te brengen van hun rechten en verplichtingen en de voor hen beschikbare mogelijkheden.

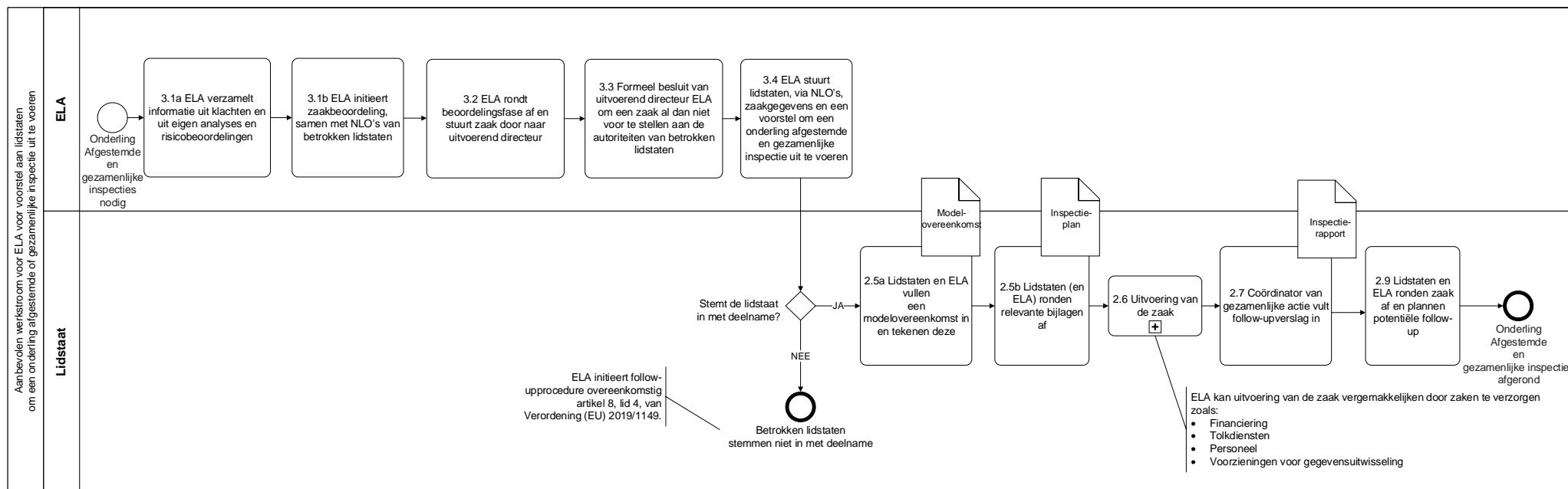
Risicobeoordelingen en analyses op het gebied van coördinatie inzake arbeidsmobiliteit en sociale zekerheid in de Unie kunnen ook een effectief middel zijn. ELA beoordeelt risico in samenwerking met de lidstaten en, indien gepast, de sociale partners. De risicobeoordeling en het analytische werk hebben betrekking op onderwerpen als onevenwichtigheden op de arbeidsmarkt, sectorspecifieke uitdagingen en terugkerende problemen. ELA kan ook gerichte diepgaande analyses en studies van specifieke vraagstukken uitvoeren. Bij de uitvoering van risicobeoordelingen en analytische werkzaamheden moet ELA zoveel mogelijk gebruikmaken van relevante en actuele statistische gegevens die zijn verkregen bij eerdere onderzoeken, zorgen voor complementariteit met agentschappen of diensten van de Unie en met nationale autoriteiten, agentschappen of diensten, en gebruikmaken van hun expertise, onder meer op het gebied van fraude, uitbuiting, discriminatie, de prognose van vaardigheidsbehoeften en gezondheid en veiligheid op het werk.

3. Aanbevolen werkstroom voor initiëren van onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties door ELA

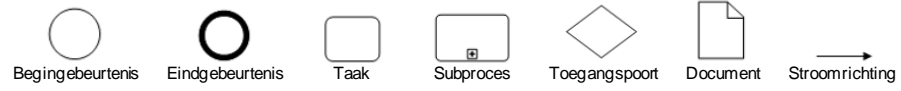
Krachtens artikel 8, lid 1, van de ELA-verordening kan de Autoriteit de autoriteiten van de betrokken lidstaten op eigen initiatief voorstellen dat zij zelf een onderling afgestemde of gezamenlijke inspectie uitvoeren. In de aanbevolen werkstroom voor ELA (zie figuur 7) worden praktische stappen beschreven voor het voorstellen van

onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties aan de betrokken lidstaten. In dit deel van de richtsnoeren worden de stappen 1 tot en met 5 gedetailleerd beschreven. De andere activiteiten, beginnend met het ondertekenen van de modelovereenkomst, zijn gelijk aan die uit punt 2.

Figuur 7. Aanbevolen werkstroom voor initiëren van onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties door ELA

* De nummering van de afzonderlijke stappen in de aanbevolen werkstroom stemt overeen met de gedetailleerde beschrijving in andere delen van dit document. De stappen 3.1 tot en met 3.4 worden nader beschreven in hoofdstuk 2. De stappen 2.5 tot en met 2.9 worden nader beschreven in hoofdstuk 3, want deze zijn gelijk, ongeacht of de onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie is geïnitieerd door een lidstaat of door ELA.

3.1 ELA verzamelt informatie uit klachten en uit eigen analyses en risicobeoordelingen

Een inspectie moet worden geïnitieerd naar aanleiding van ernstige klachten, herhaalde grensoverschrijdende problemen of de uitkomsten van een risicobeoordeling (figuur 8).

Risicobeoordelingen maken efficiëntere identificatie, analyse en evaluatie mogelijk van zaken in verband met arbeidsmobiliteitskwesaties. Risico's kunnen worden gecategoriseerd aan de hand van specifieke economische sectoren (bv. landbouw, vervoer, bouw, horeca), soorten bedrijven (bv. brievenbusmaatschappijen, uitzendbureaus) of groepen werknemers (bv. gedetacheerde werknemers, recruiters, grensarbeiders, langdurig ingezetenen).

ELA verzamelt samen met NLO's van betrokken lidstaten alle beschikbare informatie en stelt op basis van het sjabloon voor de zaakomschrijving ([bijlage 1](#)) een intern document op waarin alle belangrijke verkregen informatie wordt samengevat.

bewijsstukken en de meest geschikte onderzoekstechnieken of externe bijstand (van de politie, sociale partners enz.). Daarom is het in sommige complexe gevallen nodig andere belanghebbenden erbij te betrekken – andere lidstaten, nationale of internationale instanties (zoals EU-OSHA, Europol, Eurojust), met inbegrip van sociale partners, indien relevant. ELA bepaalt en specificeert waarom zij erbij moeten worden betrokken en welke acties zij moeten ondernemen.

Wanneer een inspectie wordt uitgevoerd waaraan andere belanghebbenden deelnemen, is het essentieel dat alle belanghebbenden bij het planningsproces worden betrokken. De doelstellingen van de inspectie, de rol van elke belanghebbende, de gebruikte methoden, de persoon/personen die de leiding heeft/hebben, en de manier waarop de informatie wordt gedeeld en gerapporteerd, moeten voor alle belanghebbenden duidelijk zijn.

Politie en aanklagers kunnen grensoverschrijdende inspecties in sectoren met hoog risico of in complexe fraude- en arbeidsuitbuitingszaken ondersteunen

Figuur 8. Risicobeoordelingssysteem voor het aanpakken van problemen op het gebied van arbeidsmobiliteit

Input (informatiebronnen)

ELA kan informatie verkrijgen uit klachten van werknemers, uit inspectierapporten, via relevante en actuele statistische gegevens uit bestaande enquêtes, van andere EU-agentschappen, of uit overzichten en statistieken van ELA-werkgroepen (bv. het Europees platform tegen zwartwerk).

Risico-identificatie

ELA maakt een lijst van potentiële risico's

Risicoanalyses

Nadat ELA de potentiële risico's heeft vastgesteld, maakt zij een raming van de waarschijnlijkheid en de gevolgen van ieder vastgesteld risico

Risico-evaluatie

ELA beschrijft de ernst van het risico in relatie tot andere risico's

ELA identificeert relevante belanghebbende

Omdat misbruik van arbeidsmobiliteit steeds complexer wordt, zijn complexere grensoverschrijdende inspecties in twee of meer lidstaten nodig. Daarmee kunnen zaken worden onderzocht in de hele toeleveringsketen, met inbegrip van de activiteiten van een aantal bedrijven/onderaannemers in andere landen. Voor inspecties is een goed begrip nodig van het recht in de betrokken partnerlanden, de benodigde

door werkplekken te sluiten, alternatieve onderzoekstechnieken te gebruiken (bv. telefoontaps/huiszoekingen) en de veiligheid van inspecteurs te garanderen.

Sociale partners (werkgeversorganisaties en vakbonden) kunnen aan de hand van arbeidsmarktanalyses en lokale informatie over arbeidsomstandigheden en onderaannemers helpen bij het vaststellen van afwijkingen van het arbeidsrecht of fraudesystemen. In sommige landen

controleren sociale partners bijvoorbeeld de naleving van collectieve arbeidsovereenkomsten, informatie die risicoanalyses of inspectieactiviteiten kan aanvullen. Sociale partners kunnen ook helpen bij het voorbereiden van grensoverschrijdende inspecties door deskundige ondersteuning te verlenen bij beoordeling van arbeids-, gezondheids- en veiligheidsnormen. Net als bij nationale inspecties kunnen sociale partners ook deelnemen aan grensoverschrijdende inspecties, om inspecteurs te ondersteunen met hun kennis van de sector en van specifieke kwesties in verband met arbeidsmobiliteit. Net als bij de status van buitenlandse inspecteurs kan de status van een vertegenwoordiger van een sociale partner echter ook juridische belemmeringen opleveren. Zie voor meer informatie voorbeelden van samenwerking met partners⁹.

3.2 ELA rondt beoordeling af en stuurt zaak door naar uitvoerend directeur

Op basis van de verkregen informatie beoordeelt ELA de relevantie van de zaak. De beoordeling van de zaak wordt gebaseerd op een reeks afgesproken criteria.

De criteria op basis waarvan ELA de zaak beoordeelt, zijn gelijk aan die uit punt 2.4 van deze richtsnoeren. Wanneer ELA de beoordelingsfase heeft afgerond, stuurt zij de zaak door naar de uitvoerend directeur.

3.3 Formeel besluit van uitvoerend directeur ELA om een zaak al dan niet voor te stellen aan de autoriteiten van betrokken lidstaten

Op basis van de beoordelingsfase en de evaluatie van de zaak aan de hand van de bovengenoemde criteria besluit de uitvoerend directeur van ELA om de zaak al dan niet voor te stellen aan de autoriteiten van de betrokken lidstaten.

Voor onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties is instemming van de betrokken lidstaten nodig.

3.4 ELA stuurt lidstaten, via NLO's, zaakgegevens en een voorstel om een onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie uit te voeren

ELA stuurt een lidstaat via de NLO's de zaakgegevens (een brief met de meeste beschikbare informatie, zoals beschreven in het sjabloon voor de zaakomschrijving) en een voorstel om een onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie uit te voeren.

Er zijn twee mogelijke uitkomsten:

- ☑ De betrokken lidstaat stemt in met deelname en tekent een modelovereenkomst met ELA.
- ☑ De betrokken lidstaat stemt niet in met deelname.

Als een of meerdere lidstaten besluiten niet aan een onderling afgestemde of gezamenlijke inspectie deel te nemen, voeren de nationale autoriteiten van de andere lidstaten een dergelijke inspectie alleen uit in de deelnemende lidstaten. Lidstaten die besluiten niet deel te nemen, houden de informatie over een dergelijke inspectie vertrouwelijk.

Krachtens artikel 8, lid 4, van de ELA-verordening stelt de Autoriteit de modaliteiten voor een passende follow-up vast en keurt zij deze goed wanneer een lidstaat besluit niet aan een onderling afgestemde of gezamenlijke inspectie deel te nemen. In dergelijke gevallen geldt:

- ☑ De betrokken lidstaat stelt de Autoriteit en de andere betrokken lidstaten schriftelijk, waaronder via elektronische weg, onverwijld in kennis van de redenen voor zijn besluit en van de maatregelen die hij wil nemen om de zaak op te lossen (inclusief concrete acties en periode), in voorkomend geval.
- ☑ Zodra deze bekend zijn, stelt de betrokken lidstaat de Autoriteit en de andere lidstaten in kennis van de resultaten van de genomen maatregelen.
- ☑ De Autoriteit kan voorstellen dat de lidstaat die

⁹ Bron: Europees platform tegen zwartwerk. Thematische evaluatieworkshop over onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties in Lissabon, Portugal, 28 februari-1 maart 2019.

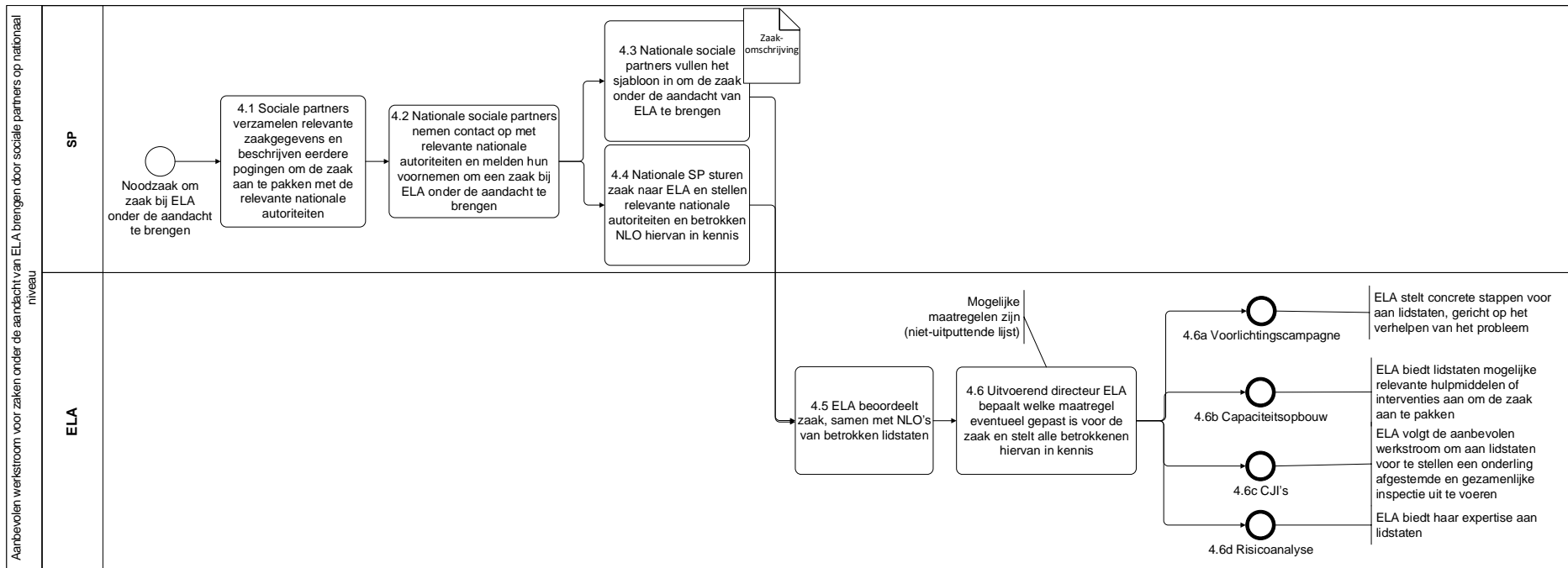
niet aan een onderling afgestemde of
gezamenlijke inspectie heeft deelgenomen, op
vrijwillige basis zijn eigen inspectie uitvoert.

4. Aanbevolen werkstroom voor zaken onder de aandacht van ELA brengen door sociale partners op nationaal niveau

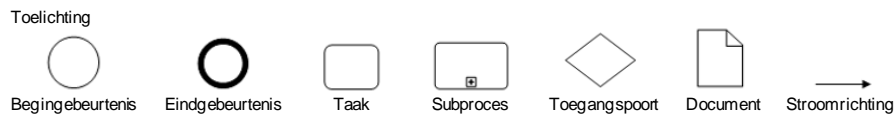
Krachtens artikel 8, lid 1, van de ELA-verordening, kunnen organisaties van de sociale partners op nationaal niveau zaken onder de aandacht van de Autoriteit brengen. In de aanbevolen werkstroom voor de sociale partners (zie

figuur 9) worden praktische stappen beschreven voor het bij ELA onder de aandacht brengen en beoordelen van zaken.

Figuur 9. Aanbevolen werkstroom voor zaken onder de aandacht van ELA brengen door sociale partners op nationaal niveau

* De nummering van de afzonderlijke stappen in de aanbevolen werkstroom stemt overeen met de gedetailleerde beschrijving hieronder.

4.1 Sociale partners verzamelen relevante zaakgegevens en beschrijven eerdere pogingen om de zaak aan te pakken met de relevante nationale autoriteiten

Sociale partners op nationaal niveau (werkgeversorganisaties en vakbonden) kunnen de potentiële arbeidsmobiliteitskwesties aanpakken door een zaak onder de aandacht van ELA te brengen naar aanleiding van ernstige klachten, terugkerende grensoverschrijdende problemen of uitkomsten van risicobeoordelingen.

De sociale partners verzamelen relevante zaakgegevens, beschrijven eerdere pogingen en voorzien ELA van informatie en ervaring op het gebied van arbeidsmobiliteitskwesties.

Sociale partners (werkgeversorganisaties en vakbonden) kunnen aan de hand van arbeidsmarktanalyses en lokale informatie over arbeidsomstandigheden en onderaannemers helpen bij het vaststellen van afwijkingen van het arbeidsrecht of fraudesystemen. In sommige landen controleren sociale partners bijvoorbeeld de naleving van collectieve arbeidsovereenkomsten, informatie die risicoanalyses of inspectieactiviteiten kan aanvullen.

De zaak moet betrekking hebben op:

- ☑ niet-naleving van toepasselijke Europese en nationale regels inzake vrij verkeer van werknemers; en/of
- ☑ niet-naleving van de toepasselijke Europese en nationale regels inzake vrij verkeer van diensten (detachering van werknemers).

Voorbeelden van acties van sociale partners

De meest voorkomende activiteiten zijn **gezamenlijke initiatieven** die voortbouwen op reeds bestaande overeenkomsten. In Denemarken, Nederland en Italië hebben de sociale partners gezamenlijk afgesproken systemen te creëren om de toepassing van collectieve arbeidsovereenkomsten te monitoren (in de sector uitzendbureaus of in de landbouw).

In sommige landen (bv. Slovenië en Nederland) is er sprake van **samenwerking**

tussen vakbonden en arbeidsinspecties.

Sommige vakbonden hebben **systemen gecreëerd voor de behandeling van klachten** (in het bijzonder klachten van arbeidsmigranten) en/of voor het monitoren van misbruik door werkgevers in sectoren met hoog risico. Dit is in Slovenië gemeld door de vereniging van vrijhandelsbonden (ZSSS), in Cyprus door de Pancyprootische arbeidsfederatie (PEO) en in Italië door het Italiaanse verbond van vakbonden (CISL). In Nederland hebben aangeslotenen van de Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV) klachtenbureaus opgericht voor meldingen van illegale praktijken. Deze kunnen betrekking hebben op schendingen van collectieve arbeidsovereenkomsten en andere illegale activiteiten, maar ook op beschuldigingen van illegale handel.

Overige vormen van betrokkenheid van sociale partners zijn informatieve of **voorlichtingscampagnes**, zoals de campagne die is gemeld door het Duitse verbond van vakbonden (DGB). De campagne wordt gecoördineerd door de vereniging voor arbeid en leven (Arbeit und Leben e.V.) in Berlijn en gesteund door de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) en de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM).

Het voorbeeld uit Tsjechië laat zien hoe **dialogoog, gezamenlijke initiatieven en campagnes** door de overheid, sociale partners en ngo's kunnen leiden tot een geïntegreerde aanpak op basis van tripartiete samenwerking. Tsjechië heeft regelgeving en beleidslijnen vastgesteld die zijn ontwikkeld in samenwerking met de sociale partners en ngo's. Om effectieve monitoring te waarborgen wordt regelmatig personeel van relevante overheidsinstanties opgeleid en is het aantal arbeidsinspecties toegenomen. Sociale partners hebben algemene en ondernemingsovereenkomsten vastgesteld, en werkgevers overwogen ook een zwarte lijst op te stellen van arbeidsmarktbemiddelaars die zich niet aan de regels houden, ter bewustmaking en ter bestrijding van oneerlijke mededinging.

Bron: Eurofound, Regulerings van arbeidsmarkt bemiddelaars en de rol van de sociale partners bij het voorkomen van

arbeidskrachtenhandel.

4.2 Nationale sociale partners nemen contact op met relevante nationale autoriteiten en melden hun voornemen om een zaak onder de aandacht van ELA te brengen

De nationale sociale partners vatten alle belangrijke bij de eerste stap verkregen informatie samen, verspreiden deze onder de relevante nationale autoriteiten en melden hun voornemen om een zaak onder de aandacht van ELA te brengen. De sociale partners bespreken met de nationale autoriteiten de zorgen over en gevolgen van de informatie over afwijkingen van het arbeidsrecht of fraudesystemen die is verkregen uit arbeidsmarktanalyses, lokale informatie over arbeidsomstandigheden en onderaannemers enz.

Het resultaat van de besprekingen kan onder meer het volgende zijn:

- ☑ De sociale partners en de relevante nationale autoriteiten beoordelen of een actie nodig is. Als men een grensoverschrijdende inspectie nodig acht, kan de lidstaat verder handelen volgens de aanbevolen werkstroom uit punt 2.
- ☑ Als de sociale partners en de relevante nationale autoriteiten het niet eens worden over de noodzaak van een actie of over het type actie, of als de nationale autoriteiten niet ingaan op het verzoek van de sociale partners, kunnen de sociale partners de zaak onder de aandacht van ELA brengen.

4.3 Nationale sociale partners vullen het sjabloon in om de zaak onder de aandacht van ELA te brengen

Nationale sociale partners vullen het sjabloon van de zaakomschrijving ([bijlage 1](#)) in om de zaak onder de aandacht van ELA te brengen (voor zover zij de noodzakelijke informatie hebben). Zie punt 2.2 van deze richtsnoeren voor meer informatie over het invullen van de zaakomschrijving.

4.4 Nationale sociale partners sturen zaak naar ELA en stellen relevante nationale autoriteiten en de betrokken NLO hiervan in kennis

De sociale partners sturen de ingevulde zaakomschrijving naar ELA. Zij moeten deze

informatie ook aan de relevante nationale autoriteiten en NLO's verstrekken.

4.5 ELA beoordeelt zaak, samen met NLO's van betrokken lidstaten

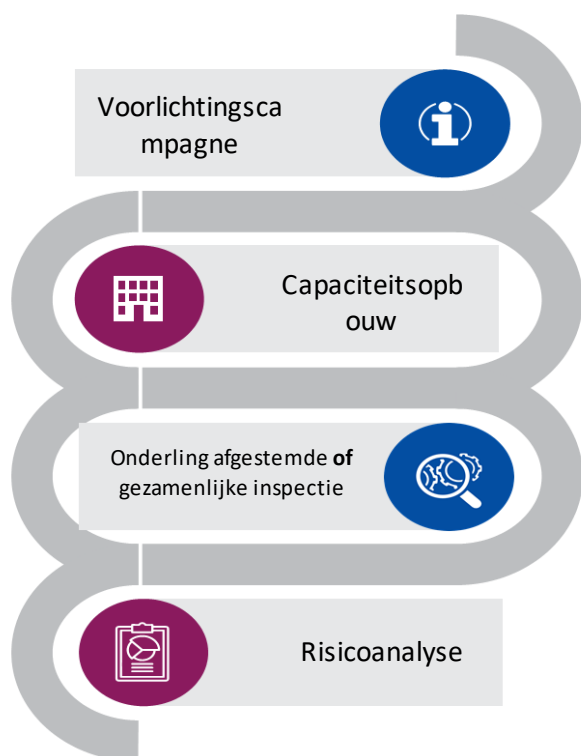
ELA beoordeelt de zaak, samen met de NLO's van de betrokken lidstaten, zo snel mogelijk, maar in elk geval binnen 14 dagen, op basis van een reeks afgesproken criteria. ELA geeft prioriteit aan de beoordeling van urgente zaken en kan bij de sociale partners aanvullende informatie vragen om de beoordeling te vergemakkelijken. Urgente zaken krijgen prioriteit, maar de beoordelingscriteria blijven gelden.

De criteria op basis waarvan ELA de zaak beoordeelt, zijn gelijk aan die uit punt 2.4 van deze richtsnoeren.

4.6 Uitvoerend directeur ELA bepaalt welke maatregel eventueel gepast is voor de zaak en stelt alle betrokkenen hiervan in kennis

Op grond van bovengenoemde beoordeling bepaalt de uitvoerend directeur van ELA welke maatregel eventueel gepast is voor de zaak en stelt deze alle betrokkenen hiervan in kennis, inclusief motivering van het besluit. Mogelijke maatregelen zijn onder meer een voorlichtingscampagne, capaciteitsopbouw, onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties en risicoanalyses (zie figuur 10). In geval van vermeende onregelmatigheden die niet rechtstreeks onder het takenpakket van ELA vallen, kan de Autoriteit deze aan de relevante belanghebbenden melden (punt 2.6.2).

Figuur 10. Maatregelen voor de zaak

4.6.1 Voorlichtingscampagne

Voorlichtingscampagnes, met inbegrip van campagnes om personen en werkgevers, met name in het mkb, op de hoogte te brengen van hun rechten en verplichtingen en de voor hen beschikbare mogelijkheden. ELA stelt concrete stappen voor aan de lidstaat, gericht op het aanpakken van het probleem, en betreft daar de sociale partners bij waar relevant.

4.6.2 Capaciteitsopbouw

ELA biedt de lidstaten relevante hulpmiddelen of interventies om de zaak aan te pakken via de volgende activiteiten:

- ✓ ontwikkeling, in samenwerking met nationale autoriteiten en, indien gepast, de sociale partners, van gemeenschappelijke niet-bindende richtsnoeren voor gebruik door de lidstaten en sociale partners, met inbegrip van richtsnoeren voor inspecties in zaken met een grensoverschrijdende dimensie, evenals gedeelde definities en gemeenschappelijke concepten, voortbouwend op relevant werk op nationaal en EU-niveau;
- ✓ bevordering en ondersteuning van wederzijdse bijstand, in de vorm van intercollegiale of groepsactiviteiten, evenals personeelsuitwisselingen en

detacheringsregelingen tussen nationale autoriteiten;

- ✓ bevordering van de uitwisseling en verspreiding van ervaringen en goede praktijken, met inbegrip van voorbeelden van samenwerking tussen de relevante nationale autoriteiten;
- ✓ ontwikkeling van sectorale en sectoroverschrijdende opleidingsprogramma's, onder meer voor arbeidsinspecties, en speciaal opleidingsmateriaal, ook via onlineleermethoden.

4.6.3 Onderling afgestemde of gezamenlijke inspectie

ELA besluit procedures te initiëren op grond van de aanbevolen werkstroom om aan lidstaten voor te stellen een onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie uit te voeren. ELA handelt dan verder volgens de aanbevolen werkstroom uit punt 3. Sociale partners kunnen worden betrokken bij de uitvoering van een inspectie overeenkomstig de nationale wetgeving en praktijk. ELA zorgt ervoor dat de sociale partners in kennis worden gesteld van de voortgang en uitkomsten van de zaak.

4.6.4 Risicoanalyse

ELA biedt haar deskundigheid aan de lidstaten aan om een risicobeoordeling/-analyse uit te voeren. Op grond van de verordening beoordeelt ELA, in samenwerking met de lidstaten en, waar passend, de sociale partners, risico's en voert zij analyses uit met betrekking tot de arbeidsmobiliteit en de coördinatie van de sociale zekerheid in de gehele Unie. De risicobeoordeling en het analytische werk hebben betrekking op onderwerpen als onevenwichtigheden op de arbeidsmarkt, sectorspecifieke uitdagingen en terugkerende problemen. ELA kan ook gerichte diepgaande analyses en studies van specifieke vraagstukken uitvoeren. Bij de uitvoering van risicobeoordelingen en analytische werkzaamheden maakt ELA zoveel mogelijk gebruik van relevante en actuele statistische gegevens die zijn verkregen bij eerdere onderzoeken, zorgt zij voor complementariteit met agentschappen of diensten van de Unie en met nationale autoriteiten, agentschappen of diensten, en maakt zij gebruik van hun expertise, onder meer op het gebied van fraude, uitbuiting, discriminatie, de prognose van

vaardigheidsbehoeften en gezondheid en veiligheid op het werk.

Welke hulp kan ELA bieden?

Technische, administratieve, financiële of andere ondersteuning voor een voorlichtingscampagne om het probleem aan te pakken.

Bijlage 1 Zaakomschrijving

ZAAKOMSCHRIJVING

Deze inspectie wordt uitgevoerd overeenkomstig de wetgeving of praktijk van de lidstaat waar de inspectie plaatsvindt. Deze overeenkomst heeft geen gevolgen voor door de deelnemende lidstaten gesloten bestaande bilaterale/multilaterale overeenkomsten of memoranda van overeenstemming. De partijen bij deze overeenkomst vullen uitsluitend de delen in die relevant zijn voor de betreffende zaak.

Betreft:

Referentienummer:

1. Achtergrond van de zaak

Geef een algemene beschrijving van de oorspronkelijke klacht of informatie. Vermeld kort alle relevante informatie over de zaak en al het reeds beschikbare bewijsmateriaal, bijvoorbeeld uit voorlopig onderzoek, een gezamenlijke risicobeoordeling of reeds uitgevoerde onderzoeken, met inbegrip van vastgestelde inbreuken, en geef informatie over reeds ondernomen acties om het probleem aan te pakken op nationaal of EU-niveau, de resultaten van die acties en de betrokkenheid van andere lidstaten of belanghebbenden (indien van toepassing).

2. Te inspecteren sector en entiteit(en) in iedere lidstaat

Specificeer de sector en, indien mogelijk in dit stadium, de naam van het bedrijf/de bedrijven waarop de inspectie is gericht.

3. Nationale coördinator(en) van de inspectie

Verstrek de contactgegevens van de entiteit en de persoon die de leiding hebben over de nationale coördinatie van de voorgestelde onderling afgestemde/gezamenlijke inspectie namens de verzoekende lidstaat en, indien mogelijk, namens de andere betrokken lidstaten.

4. Overige belanghebbenden en aantal deelnemende personen

Vermeld alle andere betrokken nationale of internationale organisaties, met inbegrip van sociale partners, indien relevant.

5. Aantal bedrijven en mobiele werknemers waarop de inspectie betrekking heeft

Specificeer het geraamde aantal bedrijven en mobiele werknemers (met inbegrip van gedetacheerd, zelfstandig of met andere status (bv. bedrijfseigenaar, vrijwilliger)) dat rechtstreeks bij de zaak betrokken is, zodat ELA de invloed van de mogelijke inbreuken op werknemers en/of op de arbeidsmarkt kan beoordelen.

6. Geraamde kosten voor ELA en andere ondersteuning

Verstrek informatie over de gevraagde ondersteuning van ELA voor de inspectie, met inbegrip van een ruwe schatting van de kosten (vervoer, verblijf, tolkdiensten, juridisch advies, IT-instrumenten enz.).

Bijlage 2 Modelovereenkomst

MODELOVEREENKOMST XX/2020 INZAKE GRENSOVERSCHRIJDENDE ONDERLING AFGESTEMDE EN GEZAMENLIJKE INSPECTIES

Deze inspectie wordt uitgevoerd overeenkomstig de wetgeving of praktijk van de lidstaat waar de inspectie plaatsvindt. Deze overeenkomst heeft geen gevolgen voor door de deelnemende lidstaten gesloten bestaande bilaterale/multilaterale overeenkomsten of memoranda van overeenstemming. Deze overeenkomst bevat geen juridische verplichting voor de ondertekenende partijen, behalve de verplichtingen beschreven in Verordening (EU) 2019/1149. De partijen bij deze overeenkomst vullen uitsluitend de delen in die relevant zijn voor de betreffende zaak.

1. Partijen bij de overeenkomst

Lidstaat A

Naam van de coördinerende nationale handhavingsinstantie:

Lidstaat B*

Naam van de coördinerende nationale handhavingsinstantie:

Europese Arbeidsautoriteit

2. Coördinatoren

Algemeen coördinator

Naam van de algemeen coördinator van de onderling afgestemde/gezamenlijke inspectie:

[De algemeen coördinator heeft de leiding over de organisatorische en procedurele zaken, met inbegrip van het opstellen van verslagen. De aangewezen persoon moet, in beginsel, een van de nationale coördinatoren of de verantwoordelijke functionaris van ELA zijn.]

Lidstaat A

Naam van de verantwoordelijke nationale coördinator:

Lidstaat B*

Naam van de verantwoordelijke nationale coördinator:

Europese Arbeidsautoriteit

Naam van de verantwoordelijke ELA-functionaris:

Naam van de nationale verbindingfunctionaris voor [lidstaat A]:

Naam van de nationale verbindingfunctionaris voor [lidstaat B*]:

3. Rol van bezoekende functionarissen uit andere lidstaten en van ELA

(artikel 9, leden 3 en 5, van de oprichtingsverordening)

* Voeg, indien van toepassing, lidstaat C, D enz. toe.

4. Vorm en tijdschema van de inspectie

Geef aan of de inspectie gezamenlijk of onderling afgestemd is en of deze algemeen is of op een specifieke kwestie gericht

De partijen stemmen in met de uitvoering van een:

- onderling afgestemde** algemene inspectie
- onderling afgestemde** gerichte inspectie
- gezamenlijke algemene** inspectie
- gezamenlijke gerichte** inspectie

voor *[vermeld specifieke periode]*, in de volgende lidstaat/lidstaten:

5. Reikwijdte van de onderling afgestemde/gezamenlijke inspectie

Raadpleeg voor de definities van de gebruikte terminologie ter referentie de Verklarende woordenlijst die is ontwikkeld binnen het Europees platform tegen zwartwerk.

De onderling afgestemde/gezamenlijke inspectie is bedoeld om het volgende aan te pakken:

- de niet-naleving van de toepasselijke Europese en nationale regels inzake vrij verkeer van werknemers; en/of
- de niet-naleving van de toepasselijke Europese en nationale regels inzake vrij verkeer van diensten (detachering van werknemers)

Vermeld de economische sector waarop de inspectie is gericht:

Vermeld de korte- en langetermijndoelen van deze inspectie:

[Kortetermijndoelen kunnen zijn: het opleggen van sancties, het innen van bijdragen, het sluiten van een bedrijf, het beschermen van mobiele werknemers enz. Langetermijndoelen kunnen zijn: vermindering van zwartwerk in de betreffende sector.]

6. Coördinatie en ondersteuning door ELA

Vermeld het met ELA afgesproken type coördinatie en ondersteuning en, indien van toepassing, een indicatie van het gevraagde bedrag aan financiële steun:

[ELA kan conceptuele, logistieke en technische ondersteuning bieden en, in voorkomend geval, juridische deskundigheid, met inbegrip van vertaal- en tolkdiensten.]

7. Overige belanghebbenden

Noem alle organisaties die bij de inspectie betrokken zullen zijn en beschrijf hun rol.

8. Inspectieplan

De partijen bij deze overeenkomst stellen een gedetailleerd plan voor deze inspectie op aan de hand van het sjabloon uit de bijlage.

Handtekeningen

Lidstaat A	Lidstaat B*	Europese Arbeidsautoriteit
<hr/> Naam: Functie: Instantie: Datum:	<hr/> Naam: Functie: Instantie: Datum:	<hr/> Naam: Functie: Datum:

Bijlage 2a Inspectieplan

INSPECTIEPLAN

Dit inspectieplan is altijd van toepassing wanneer deelname van ELA-personeel wordt voorzien voor een onderling afgestemde of gezamenlijke inspectie (onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie). Wanneer geen deelname van ELA-personeel wordt voorzien, wordt het gebruik van dit inspectieplan als richtsnoer voor de deelnemers aangemoedigd en kan het op vrijwillige basis worden gebruikt. Dit document kan worden aangepast aan de wetgeving en praktijken van de aan onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties deelnemende lidstaten en bevat gedetailleerde voorbeelden van de handelwijze tijdens een onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie. Delen van dit document kunnen waar nodig worden gedupliceerd, afhankelijk van het aantal lidstaten dat deelneemt aan een onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie (voor lidstaat B, C, D enz.)

Betreft:

Referentienummer:

Briefing & debriefing

Algemene afspraak over de briefing- en debriefingmethode

Voorbeeld: Voor en na de inspectie vindt een (de)briefing plaats op [locatie en tijd]. Het is zeer belangrijk dat alle betrokken eenheden/personen, en in voorkomend geval het ELA-personeel, aanwezig zijn om de actie voor te bereiden en te evalueren, feedback uit te wisselen en potentiële noodzakelijke vervolgacties te bepalen. Ter informatie voor de deelnemers van de onderling afgestemde of gezamenlijke inspectie moeten de doelen worden toegelicht:

- administratieve documenten verkrijgen
- gesprekken voeren met de werknemers en leidinggevenden

<u>Briefing lidstaat A:</u>	<u>Briefing lidstaat B*:</u>
<p>Team A1</p> <p>Adres: Tijdstip bijeenkomst:</p> <p>Team A2</p> <p>Adres: Tijdstip bijeenkomst:</p>	<p>Team B1</p> <p>Adres: Tijdstip bijeenkomst:</p> <p>Team B2</p> <p>Adres: Tijdstip bijeenkomst:</p>

Tijdstip van betreden inspectielocatie: (dd-mm-jjjj uu:mm)

Geïnspecteerde entiteit: (naam en contactgegevens)

Eigenaar/management: (naam en contactgegevens)

Onderaannemers/verwante bedrijven: (naam en contactgegevens)

Andere te inspecteren partijen: (naam en contactgegevens)

Coördinatie van de gegevensuitwisseling

Beschrijf welke persoon/personen verantwoordelijk is/zijn voor de uitwisseling van alle relevante gegevens, met inbegrip van de coördinatie-eenheid van ELA, indien relevant, en welke communicatiekanalen zullen worden gebruikt (bv. IMI). Vermeld contactgegevens, zoals naam, telefoonnummer en e-mailadres.

* Voeg, indien van toepassing, lidstaat C, D enz. toe.

Praktische afspraken in lidstaat A
1. Samenstelling van team(s) in lidstaat A:

Team 1: bv. team dat verantwoordelijk is voor de voornaamste geïnspecteerde entiteit, (onder)aannemers, ...

Plaats bijeenkomst:

Tijdstip bijeenkomst:

Teamcoördinator: [naam en contactgegevens]

Naam	Telefoonnummer	Rol
		bv. korpschef politie
		bv. hoofd van arbeidsinspecties
		bv. arbeidsinspecteur
		bv. ELA-medewerker

2. Beschrijf welke maatregelen naar verwachting zullen worden genomen door team(s) in lidstaat A:

Bv.:

- bezoek aan de voornaamste geïnspecteerde entiteit volgens de gebruikelijke procedures;
- gesprek met de werkgever;
- horen van de werknemers;
- bezoek aan het kantoor van de boekhouder volgens de gebruikelijke procedures;
- zoeken naar relevante documenten en hier kopieën van maken.

3. Gewenste informatie/documenten/bewijsstukken die moet(en) worden verkregen bij de geïnspecteerde entiteit(en) vanaf [dd-mm-jjjj]:

Bv.:

- roosters, loonstroken;
- schriftelijke overeenkomsten;
- e-mails over het personeel;
- alle ontvangen/verstuurd facturen;
- banktransacties;
- A1-certificaten.

4. Methode en verdere instructies:
a) Gesprekken voeren met de werknemers en andere betrokken personen:

- Beschrijf de manier waarop gesprekken met de werknemers en andere betrokken personen (werkgever, locatiebeheerder, vertegenwoordigers, ...) moeten worden gevoerd, overeenkomstig de nationale wetgeving en onverminderd de bevoegdheden en collectieve rechten van sociale partners, indien van toepassing, krachtens de nationale wetgeving en/of

praktijk.

- Benadruk dat aan werknemers moet worden uitgelegd wat hun rechten zijn en hoe zij er baat bij kunnen hebben als ze meewerken.
- Gebruik gestandaardiseerde gespreksvragen voor verschillende soorten mensen (werknemers, ploegbazen, leidinggevenden, chauffeurs, cliënten, ...).
- Zorg dat u vóór de inspectie bekend bent met de vragenlijsten.
- Maak, indien nodig, gebruik van tolken (bewijslast en nauwgezet volgen van de wettelijke voorschriften) en/of interculturele bemiddelaars (om contact tussen inspecteurs en ondervraagden mogelijk te maken, met name wanneer het gaat om onderdanen van derde landen).
- Maak gebruik van gemengde teams.

b) Informatie verzamelen

- Let bij het betreden van de werkplek goed op wat mensen aan het doen zijn, met wie zij samenwerken, welke werkkleding zij dragen enz. Maak hier aantekeningen van, want de visuele observaties zijn belangrijk. Overweeg, indien gepast en toegestaan op grond van nationale wetgeving, foto's/video's te maken.
- Bestudeer de ingediende identiteitsbewijzen nauwkeurig. Mogelijk worden er valse documenten ingediend.
- Noteer de gegevens van de bedrijfsvoertuigen (registratienummer enz.).
- Specificeer, indien van toepassing, bijzondere soorten bewijsmateriaal die moeten worden verzameld (bv. video's, originele documenten).

c) Verzoeken voor de collega's in lidstaat B*:

- Neem, als werknemers aangeven dat ze sociale uitkeringen ontvangen in lidstaat B, contact op met [naam] om dit te controleren.
- Verzamel, als de eigenaar/eigenaren van (een) geïnspecteerde entiteit(en) tijdens de inspecties in lidstaat B blijkt/blijken te zijn, uitgebreide informatie over [xxxxx].

d) Veiligheidsinstructies:

- De veiligheid van de deelnemers staat altijd voorop.
- Controles worden altijd minimaal in tweetallen uitgevoerd.
- Deelnemers houden zo veel mogelijk oogcontact.
- Deelnemers laten een collega nooit alleen binnen het bedrijf. Het verlaten van de geïnspecteerde locatie moet altijd in overleg met de algemeen coördinator gebeuren.
- Vermeld welke inspectie/instantie het veiligheidsmateriaal levert.

e) Logistieke regelingen:

- Het vervoer naar de inspectielocatie wordt geregeld door [naam] en vertrekt van [locatie] om [tijd].
- Alle deelnemende eenheden hebben identificatiedocumenten bij zich.
- De volgende hulpmiddelen worden aan de inspectieteams ter beschikking gesteld: [draagbare scanners, USB-sticks, foto-/videocamera's enz.].

f) Verdere instructies of andere zaken:

- Als er papieren documenten worden ontdekt, moeten deze in beslag worden genomen om digitale kopieën te maken en moet aan de geïnspecteerde entiteit een ontvangstbewijs worden verstrekt.
- Bij gesprekken met beheerders is het belangrijk hun naam, e-mailadres en telefoonnummer te krijgen, zodat u deze informatie later eventueel kunt gebruiken.
- Voor juridische vragen is het juridische team van ELA beschikbaar via [e-mailadres, telefoonnummer].

* Voeg, indien van toepassing, lidstaat C, D enz. toe.

Bijlage 3 Inspectierapport

CONCEPTVERSIE INSPECTIERAPPORT XX/2020 VOOR ONDERLING AFGESTEMDE EN GEZAMENLIJKE INSPECTIES

Dit inspectierapport moet worden opgesteld overeenkomstig de wetgeving of praktijk van de lidstaat waar de inspectie plaatsvindt. Enkel die delen van het inspectierapport die relevant zijn voor de betreffende zaak, moeten worden ingevuld.

Overeenkomstig de wetgeving of praktijk van de lidstaat waar de inspectie plaatsvindt, kan het verplicht zijn bepaalde bevindingen van de inspecties mee te delen aan de sociale partners. Overeenkomstig de wetgeving of praktijk van de lidstaat waar de inspectie plaatsvindt, kan het verboden zijn bepaalde bevindingen mee te delen aan de andere partijen (bv. strafzaken).

Betreft:

Referentienummer:

1. Beschrijving van de inspectie (inhoud kan worden gekopieerd uit de inspectieovereenkomst, mits die nog actueel is)

Beschrijf welke organisaties/handhavingsinstanties/sociale partners er in elke lidstaat rechtstreeks bij betrokken waren en vermeld de betreffende nationale coördinatoren.

Lidstaat A:

Lidstaat B*:

Overige belanghebbenden:

Datum van de inspectie:

Beschrijf de zaak voorafgaand aan de inspectie:

* Voeg, indien van toepassing, lidstaat C, D enz. toe.

Beschrijf het doel van de onderling afgestemde of gezamenlijke inspectie (algemeen, gericht, follow-up) en de geïnspecteerde problemen:					
Beschrijf het proces van de onderling afgestemde of gezamenlijke inspectie (aantal betrokken personen, gebruikte onderzoeksmethoden enz.):					
Beschrijf de tijdens de inspectie gemaakte kosten:					
2. Betrokkenheid van ELA en/of overige belanghebbenden (inhoud kan worden gekopieerd uit de inspectieovereenkomst, mits die nog actueel is)					
Beschrijf, indien van toepassing, de samenwerking met de Europese Arbeidsautoriteit:					
Beschrijf, indien van toepassing, de samenwerking met andere organisaties (bv. Europol, Eurojust, sociale partners):					
3. Gegevens van de geïnspecteerde entiteit(en) (inhoud kan worden gekopieerd uit de inspectieovereenkomst, mits die nog actueel is)					
<ul style="list-style-type: none"> Naam/namen: Juridische status (bedrijf, partnerschap enz.): Relatie tot andere entiteiten en bedrijven (bv. dochterondernemingen): Beschrijving van bedrijf/bedrijven/economische sector(en): Aantal mobiele werknemers: Overige relevante informatie over de entiteit(en): 					
4. Beschrijf het totale aantal bedrijven en mobiele werknemers (incl. gedetacheerd, zelfstandig of met andere status (bv. bedrijfseigenaar, vrijwilliger)) dat bij de inspectie betrokken is					
	Bedrijven	Mobiele werknemers	Gedetacheerde werknemers	Zelfstandigen	Andere status (bv. bedrijfseigenaar, vrijwilliger)
5. Beschrijf de resultaten van de onderling afgestemde of gezamenlijke inspectie. Vermeld, indien relevant, het aantal bedrijven en mobiele werknemers (incl. gedetacheerd, zelfstandig of met andere status (bv. bedrijfseigenaar, vrijwilliger)) dat bij de betreffende inbreuk betrokken is					
Niet-naleving van arbeidsrechten van mobiele werknemers in de EU (bv. onderbetaling/niet-betaling van loon)					
Onjuiste betaling of niet-betaling van sociale premies en/of onwettig verkregen sociale uitkeringen					

Grensoverschrijdend zwartwerk					
Schijndetachering					
Schijnzelfstandigheid					
Schijnconstructies bij uitzendbureaus of frauduleuze of illegale uitzendbureaus					
Brievenbusmaatschappijen en fictieve bedrijfsconstructies					
(Georganiseerde) illegale tewerkstelling van onderdanen van derde landen					
Mensenhandel en/of arbeidsuitbuiting					
Overige bevindingen (incl. vermeende onregelmatigheden bij de toepassing van het Unierecht)					
Totale aantal bedrijven/mobiele werknemers dat betrokken is bij bovenstaande inbreuken	Bedrijven	Mobiele werknemers	Gedetacheerde werknemers	Zelfstandigen	Andere status (bv. bedrijfseigenaar, vrijwilliger)
6. Vermeld, indien van toepassing, welke andere wetten zijn overtreden op basis van welke bevindingen	<ul style="list-style-type: none"> • Belastingrecht: • Vennootschapsrecht: • Strafrecht: • Vreemdelingenrecht: 				
7. Kunnen de inspectieteams de tijdens de inspectie verzamelde gegevens gebruiken als bewijsmateriaal?					
8. Geef, indien van toepassing, aanvullende informatie als er een specifiek soort bewijsmateriaal nodig is (video's, gewaarmerkte kopieën, originele documenten enz.)					

9. Geef aan wie leiding zal geven aan eventuele follow-up van de inspectie	Lidstaat A:	Lidstaat B*:	ELA:
Straf rechtelijke vervolging (<i>betrokkenheid van een aanklager</i>)			
Civiele procedures via sociale partners			
Administratieve geldboete			
Terugvordering van sociale premies			
Betaling van loon			
Terugvordering van onterechte sociale uitkeringen			
Belastingafdrachten			
Overige dwangmaatregelen (intrekking van licenties, openbare aanbesteding enz.)			
Bemiddeling of andere geschillenbeslechtsprocedures buiten de rechtbank			
Follow-upinspecties (met steun van ELA)			
Eventuele andere follow-upactiviteiten (zoals contact met of verslaglegging aan EU-instellingen en -organen, internationale organisaties, autoriteiten van derde landen of andere belanghebbenden)			
10. Hebt u de resultaten bekendgemaakt aan andere relevante autoriteiten (in andere lidstaten)?			
11. Moeten er op basis van de bovenstaande bevindingen verdere grensoverschrijdende acties komen, bv. preventieve campagnes, met steun van ELA? Beschrijf:			

12. Wat zijn de geleerde lessen? Welke operationele veranderingen zijn er nodig om het inspectieproces te verbeteren?					
13. Kernprestatie-indicatoren¹⁰					
Kwantitatieve KPI's					
Aantal sancties via zaken (bestuursrechtelijk, civiel en/of strafrechtelijk)					
Aantal terugvorderingen van belastingen/sociale premies en achterstallige betalingen via zaken (bestuursrechtelijk, civiel en/of strafrechtelijk)					
Aantal aan bedrijven gegeven administratieve adviezen, waarschuwingen, voorschriften enz.					
Kwalitatieve KPI's					
Beschikbaarheid en geschiktheid van relevante materialen en richtsnoeren voor de uitvoering van de onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie	☐ Niet beschikbaar	☐ In beperkte mate beschikbaar	☐ In redelijke mate beschikbaar	☐ In hoge mate beschikbaar	☐ Volledig beschikbaar
	☐ Ongeschikt	☐ Enigszins geschikt	☐ Redelijk geschikt	☐ Zeer geschikt	☐ Volledig geschikt
Kennis van EU-wetgeving en/of nationale praktijken van andere lidstaten in het kader van rechtshandhaving op het gebied van grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit	☐ Zeer beperkt	☐ Beperkt	☐ Gemiddeld	☐ Veel	☐ Zeer veel
Mate van communicatie en samenwerking tussen deelnemers van de onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie	☐ Zeer beperkt	☐ Beperkt	☐ Gemiddeld	☐ Uitgebreid	☐ Zeer uitgebreid

¹⁰ Vul "n.v.t." (niet van toepassing) in voor de KPI's die niet beschikbaar zijn bij het opstellen van dit rapport of niet aan ELA kunnen worden gerapporteerd.

Gemak van het gebruik van bewijsmateriaal in bestuurs- of strafrechtelijke procedures als gevolg van de onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie	☐ Zeer moeilijk	☐ Moeilijk	☐ Gemiddeld	☐ Gemakkelijk	☐ Zeer gemakkelijk
Hoeveelheid bij de onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie betrokken personele middelen	☐ Geheel ontoereikend	☐ Niet erg toereikend	☐ Toereikend	☐ Ruimschoots toereikend	☐ Geheel toereikend
Ervaren taalbarrières tijdens de onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie	☐ Zeer laag	☐ Laag	☐ Gemiddeld	☐ Hoog	☐ Zeer hoog
Kwalitatieve beoordeling	<i>Vermeld aanvullende opmerkingen of suggesties over mogelijke verbeteringen in verband met uw kwaliteitsbeoordeling.</i>				

Bijlage 4 Overzicht van de rechtsgrondslag voor onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties in de lidstaten

Doelstelling en reikwijdte onderzoek

Hoofddoel van dit korte overzicht is om de eventuele rechtsgrondslag van grensoverschrijdende inspecties op het niveau van de EU-lidstaat in kaart te brengen, de vraag te beantwoorden of bewijsmateriaal dat tijdens deze inspecties in een lidstaat is verzameld, kan worden gebruikt in nationale gerechtelijke of bestuursrechtelijke procedures in een andere lidstaat, en toe te lichten met welke eventuele beperkingen de bezoekende inspecteur in het ontvangende land te maken heeft.

Met het oog hierop is aandacht besteed aan de volgende onderzoeksvragen in het onderzoek in samenwerking met de deskundigen van de ELA-werkgroep Inspecties gedurende de periode juni-augustus 2020 (zie onderstaande tabellen voor meer informatie):

- ❑ Is er een rechtsgrondslag voor gezamenlijke grensoverschrijdende arbeidsinspecties op het niveau van de EU-lidstaat?
- ❑ Wat zijn de bevoegdheden van een bezoekende inspecteur tijdens een gezamenlijke grensoverschrijdende inspectie in de betreffende EU-lidstaat?
- ❑ Kan tijdens deze inspecties in een lidstaat verzameld bewijsmateriaal worden gebruikt in nationale gerechtelijke of bestuursrechtelijke procedures in een andere lidstaat?

Hoewel de uitvoering van grensoverschrijdende inspecties, ongeacht of het gaat om gezamenlijke of onderling afgestemde inspecties, nog altijd geen gangbare praktijk is, kunnen we concluderen dat de samenwerking tussen de lidstaten steeds vaker voorkomt. Het Informatiesysteem interne markt (IMI) speelt een belangrijke rol bij de veilige uitwisseling van informatie tussen de lidstaten en maakt het in de meeste gevallen mogelijk het bewijsmateriaal uit andere landen te gebruiken binnen de bestuursrechtelijke of gerechtelijke procedures in het eigen land.

Onduidelijke rechtsgrondslag voor grensoverschrijdende inspecties belemmert frequentere samenwerking

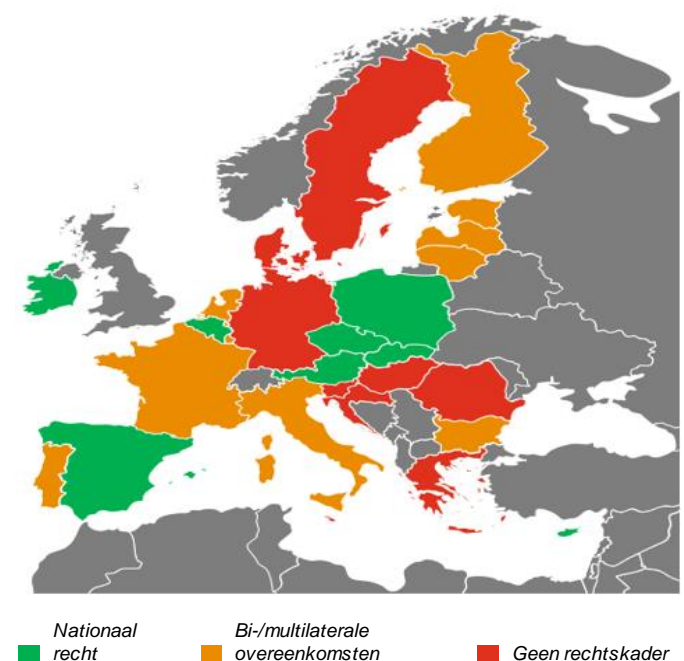
Het korte onderzoek naar het ondersteunende rechtskader toonde aanmerkelijke verschillen aan tussen de rechtsgrondslagen voor grensoverschrijdende samenwerking (zie figuur 11. Rechtsgrondslag voor grensoverschrijdende gezamenlijke inspecties in lidstaten). Hoewel enkele landen wettelijke bepalingen hebben die kunnen worden aangepast met het oog op de onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie, bv. de positie

van de externe deskundige tijdens de inspectie, zijn specifieke bepalingen in wetgeving voor grensoverschrijdende onderling afgestemde en gezamenlijke inspecties zeldzaam. Toch kunnen landen zonder rechtsgrondslag grensoverschrijdende inspecties uitvoeren, bijvoorbeeld op basis van tijdelijke ad-hocovereenkomsten.

Hoewel er in de meeste lidstaten een mogelijkheid is voor grensoverschrijdende samenwerking, belemmert de onduidelijke rechtsgrondslag de samenwerking tot op zekere hoogte wanneer inspecteurs niet zeker weten of zij op grond van de huidige wetgeving een onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie mogen uitvoeren.

Over het geheel genomen hebben **acht lidstaten enige vorm van nationale wetgeving** waarin de mogelijkheden van grensoverschrijdende inspecties worden geregeld (maar niet altijd specifieke bepalingen voor deze situatie). **Tien lidstaten hebben enige vorm van bi-/multilaterale overeenkomsten gesloten** voor grensoverschrijdende inspecties, maar hebben geen specifieke nationale wetgeving voor dergelijke samenwerking. **Negen lidstaten hebben aangegeven geen rechtskader voor grensoverschrijdende inspecties te hebben.** In sommige landen is geen juridische akte nodig voor de uitvoering van een onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie – er kunnen ad-hocovereenkomsten worden gesloten zonder bestaande specifieke rechtsgrondslag.

Figuur 11. Rechtsgrondslag voor grensoverschrijdende gezamenlijke inspecties in lidstaten

NB: in sommige landen is geen juridische akte nodig voor de uitvoering van een onderling afgestemde en gezamenlijke inspectie; er kunnen ad-hocovereenkomsten worden gesloten zonder bestaande specifieke rechtsgrondslag.

Bron: Inventarisatie van nationale wetgeving 2020, WG Inspecties

Bezoekende inspecteurs mogen in de meeste lidstaten als waarnemers aanwezig zijn

Een uitgebreid rechtskader voor grensoverschrijdende samenwerking helpt de lidstaten om de initiële barrières te overwinnen en gezamenlijke of onderling afgestemde activiteiten te stimuleren. Uit het onderzoek blijkt dat sommige bepalingen uit de nationale wetgeving gewoonlijk kunnen worden toegepast om deelname van een buitenlandse inspecteur tijdens de inspectie mogelijk te maken in de rol van waarnemer (zie figuur 12. Rol van de buitenlandse inspecteur tijdens de inspectie).

In **25 lidstaten heeft een inspecteur beperkte bevoegdheden** overeenkomend met de rol van waarnemer of andere specifieke bevoegdheden.

In **twee lidstaten (Griekenland en Malta) heeft een bezoekende inspecteur helemaal geen bevoegdheden**. In geen van de lidstaten heeft een bezoekende inspecteur volledige bevoegdheden tijdens een grensoverschrijdende gezamenlijke inspectie, d.w.z. bevoegdheden die overeenkomen met die van een lokale inspecteur.

Figuur 12. Rol van de buitenlandse inspecteur tijdens de inspectie

Volledige bevoegdheid Beperkte bevoegdheid/waarnemer Geen bevoegdheid

Bron: Inventarisatie van nationale wetgeving 2020, WG Inspecties

In de meeste lidstaten kan bewijsmateriaal uit andere lidstaten worden gebruikt binnen gerechtelijke of bestuursrechtelijke procedures

Hoewel de rechtsgrondslag voor grensoverschrijdende samenwerking in de meeste lidstaten niet expliciet is, kan het via samenwerking met andere lidstaten verzamelde bewijsmateriaal gewoonlijk wel worden gebruikt binnen gerechtelijke of bestuursrechtelijke procedures. Het gebruik van het IMI wordt in de meeste gevallen aangehaald als standaard ondersteuningsmechanisme voor samenwerking, of zelfs als toelatingsvoorwaarde voor bewijsmateriaal binnen gerechtelijke of bestuursrechtelijke procedures.

Het gebruik van **tijdens een inspectie in een andere lidstaat verzameld bewijsmateriaal in de rechtbank** is in 23 lidstaten toegestaan (zie figuur 13. Het gebruik van bewijsmateriaal uit andere lidstaten binnen gerechtelijke procedures in eigen land). Het is in de meeste gevallen aan te raden om het bewijsmateriaal aan te leveren via het IMI om te waarborgen dat het toelaatbaar is.

Vier lidstaten hebben aangegeven dat het gebruik van dergelijk bewijsmateriaal in hun rechtbanken problematisch kan zijn. In Bulgarije is er bijvoorbeeld tegenstrijdige rechtspraak over het onderwerp van toelaatbaarheid, en in Roemenië hangt de toelaatbaarheid af van de rechterlijke beslissing in een bepaalde zaak.

Figuur 13. Het gebruik van bewijsmateriaal uit andere lidstaten binnen gerechtelijke procedures in eigen land

Toelaatbaar Kan worden gebruikt, maar met beperkingen Niet toegestaan

Bron: Inventarisatie van nationale wetgeving 2020, WG Inspecties

Het gebruik van bewijsmateriaal binnen **bestuursrechtelijke procedures** is in 24 lidstaten toegestaan. (zie figuur 14. Het gebruik van bewijsmateriaal uit andere lidstaten binnen bestuursrechtelijke procedures in eigen land). Opnieuw is het in de meeste gevallen aan te raden om het bewijsmateriaal aan te leveren via het IMI om te waarborgen dat het correct wordt verwerkt en kan

worden gebruikt in bestuursrechtelijke procedures. Slechts twee lidstaten (Griekenland en Malta) hebben aangegeven dat tijdens een inspectie in een andere lidstaat verzameld bewijsmateriaal niet kan worden gebruikt binnen bestuursrechtelijke procedures in hun lidstaat.

Figuur 14. Het gebruik van bewijsmateriaal uit andere lidstaten binnen bestuursrechtelijke procedures in eigen land

■ Toelaatbaar ■ Kan worden gebruikt, maar met beperkingen ■ Niet toegestaan

Bron: Inventarisatie van nationale wetgeving 2020, WG Inspecties

Is er een rechtskader voor grensoverschrijdende inspecties? (Gedetailleerde resultaten)

Lidstaat	JA – Nationaal recht	JA – Multilaterale/bilaterale overeenkomsten	NEE
Oostenrijk	Wet ter bestrijding van lonen- en sociale dumping (Lohn- und Sozialdumping-Bekämpfungsgesetz, LSD-BG), artikel 17, lid 1		
België	Sociaal Strafwetboek (artikelen 56 en 57)	Ja, er zijn verschillende bi-/multilaterale overeenkomsten gesloten (geen details verstrekt)	
Bulgarije		Bilaterale overeenkomsten gesloten met Frankrijk, Duitsland, Polen en Noorwegen.	
Kroatië			Nee.
Cyprus	Wet nr. 63(i) van 2017, waarin detachering van werknemers wordt beschreven in het kader van dienstverrichting en andere relevante zaken, Deel II: Toepassing van de wettelijke bepalingen, artikelen 17 en 18.		
Tsjechië	Wet nr. 255/2012 Coll. de controlewet (artikel 6), waarin de mogelijke deelname van een inspecteur uit een andere lidstaat tijdens een inspectie in Tsjechië wordt beschreven.		
Denemarken			Nee.
Estland		Samenwerkingsovereenkomsten met beperkte reikwijdte van het kader gesloten met Zuid-Finland, de Baltische staten en Noorwegen op basis waarvan gezamenlijke acties zijn toegestaan. De samenwerkingsovereenkomst met Polen is meer gericht op de uitwisseling van informatie.	
Finland		Bilaterale overeenkomst met Estland.	
Frankrijk		Overeenkomsten gesloten met Duitsland, België, Bulgarije, Luxemburg, Spanje, Nederland en Portugal. Overeenkomst met Italië wordt afgerond (gegevens van 20 oktober 2020).	
Duitsland			Nee.
Griekenland			Nee.
Hongarije			Nee.
Ierland	Artikel 35 van de Wet Arbeidsrelaties 2015 vormt de basis voor bilaterale overeenkomsten om a) informatie te verstrekken en b) andere bijstand te verlenen die de uitvoering van de functies van de andere partij vergemakkelijkt.	Overeenkomsten gesloten met het VK en Portugal.	

Italië		Overeenkomsten met Frankrijk en Roemenië worden afgerond (gegevens van 20 oktober 2020).	
Lidstaat	JA – Nationaal recht	JA – Multilaterale/bilaterale overeenkomsten	NEE
Letland		Samenwerkingsovereenkomst met Estland en Litouwen op grond waarvan gezamenlijke acties toegestaan zijn.	
Litouwen		Samenwerkingsovereenkomsten met de Baltische staten (Estland en Letland) en Noorwegen op grond waarvan gezamenlijke acties toegestaan zijn. De samenwerkingsovereenkomst met Polen is meer gericht op de uitwisseling van informatie.	
Luxemburg		Verdrag tot instelling van de Benelux Unie (intergouvernementele samenwerking tussen België, Nederland en Luxemburg), bilaterale overeenkomst met Frankrijk.	
Malta			Nee.
Nederland		Ja, er zijn verschillende bi-/multilaterale overeenkomsten gesloten (geen details verstrekt).	
Polen	Artikel 22, lid 3, van de Wet van 13 april 2007 inzake de nationale arbeidsinspectie – binnen het toepassingsgebied vallen naleving van arbeidsrecht, met name regels inzake veiligheid en gezondheid op het werk, en bepalingen over de wettigheid van dienstverbanden en ander betaald werk. De betreffende bepaling verwijst niet naar inspecties door de socialezekerheidsinstantie.	Overeenkomst met Bulgarije, Denemarken, Estland, Noorwegen en Slowakije. De nationale arbeidsinspectie heeft ook samenwerkingsovereenkomsten gesloten met arbeidsinspecties van andere landen uit de Europese Economische Ruimte, waarin, in beginsel, informatie-uitwisseling wordt geregeld.	
Portugal		Gezamenlijke inspecties van Portugal en Spanje, en informatie-uitwisseling over arbeidsongevallen, minimumlonen voor gedetacheerde werknemers, verblijfsomstandigheden (Galicië-Braga), bilaterale overeenkomsten met Frankrijk en Bulgarije over uitwisseling van informatie	
Roemenië			Nee.
Slowakije	Wet nr. 125/2006 Coll. inzake de arbeidsinspectie (artikel 7, lid 3, onder q), en artikel 15), waarin de mogelijke deelname van een inspecteur uit een andere lidstaat tijdens een inspectie in Slowakije wordt beschreven in de rol van uitgenodigde externe deskundige.	Overeenkomst inzake bilaterale samenwerking en informatie-uitwisseling met Polen.	
Slovenië			Nee.
Spanje	Wet 23/2015 inzake het systeem van de arbeids-	Gesloten overeenkomsten van kracht met Polen, Portugal en	

	en socialezekerheidsinspectie	Frankrijk.	
Zweden			Nee.

Wat zijn de bevoegdheden van een bezoekende inspecteur tijdens een gezamenlijke inspectie in uw lidstaat? (Gedetailleerde resultaten)

Lidstaat	Volledige bevoegdheid	Beperkte bevoegdheid/waarnemer	Anders / Niet toegestaan
Oostenrijk		De mogelijkheid om deel te nemen als waarnemer is beperkt tot inspectie van minimumloon en naleving van administratieve voorschriften waaraan detacheringsbedrijven moeten voldoen.	
België		De bevoegdheden moeten worden beschreven in bilaterale overeenkomsten, maar in de praktijk wordt de specifieke rol van de inspecteur in geen enkele bilaterale overeenkomst beschreven.	
Bulgarije		Een bezoekende inspecteur mag aanwezig zijn, maar uitsluitend in de hoedanigheid van waarnemer en met uitdrukkelijke toestemming van de werkgever (waar de inspectie wordt uitgevoerd).	
Kroatië		Enkel waarnemer.	
Cyprus		Een bezoekende inspecteur mag aanwezig zijn, maar uitsluitend in de hoedanigheid van waarnemer.	
Tsjechië		Een bezoekende inspecteur mag deelnemen in de hoedanigheid van een entiteit met een bijzondere status, de zogeheten "uitgenodigde", als de inspecteur door de Tsjechische inspectieautoriteit is gemachtigd om een dergelijke uitgenodigde te zijn in het kader van een inspectie. De specifieke rechten van de uitgenodigde worden afgeleid van het doel van de inspectie waaraan hij/zij deelneemt. Met andere woorden, de uitgenodigde neemt deel aan die acties van de inspecterende partij die overeenkomen met de reden voor zijn/haar deelname aan de inspectie.	
Denemarken		Een bezoekende inspecteur kan als waarnemer onderdeel zijn van een inspectie mits de werkgever (eigenaar) van het geïnspecteerde bedrijf de aanwezigheid van een bezoekende inspecteur toestaat.	
Estland		Enkel waarnemer.	
Finland		Een bezoekende inspecteur mag aanwezig zijn, maar uitsluitend in de hoedanigheid van waarnemer.	
Frankrijk		Enkel waarnemer.	
Duitsland		Een bezoekende inspecteur mag aanwezig zijn, maar uitsluitend in de hoedanigheid van waarnemer en met uitdrukkelijke toestemming van de werkgever (waar de inspectie wordt uitgevoerd). In zijn/haar rol als waarnemer heeft de bezoekende inspecteur helemaal geen bevoegdheden.	
Griekenland			In het rechtskader voor inspecties worden de volledige inspectiebevoegdheden uitsluitend aan de nationale arbeidsinspectie toegekend. Bestaande wetgeving laat geen ruimte voor de

			aanwezigheid van andere inspecteurs.
Hongarije		Aangezien er in Hongarije geen rechtskader is waarin grensoverschrijdende gezamenlijke inspecties worden geregeld, worden de bevoegdheden niet beschreven in wettelijke regels, maar mogelijk mag een bezoekende inspecteur tijdens een grensoverschrijdende gezamenlijke inspectie aanwezig zijn als waarnemer.	
Ierland		Enkel waarnemer.	
Italië		Enkel waarnemer.	
Lidstaat	Volledige bevoegdheid	Beperkte bevoegdheid/waarnemer	Anders / Niet toegestaan
Letland		Enkel waarnemer, met toestemming van de eigenaar van het te inspecteren object.	
Litouwen		Enkel waarnemer.	
Luxemburg		Enkel waarnemer (geen enkele bevoegdheid).	
Malta			De Maltese wetgeving voorziet niet in de mogelijkheid dat bezoekende inspecteurs deelnemen aan inspecties.
Nederland		Buitenlandse inspecteurs mogen Nederlandse inspecteurs vergezellen tijdens een inspectie, maar hebben geen bevoegdheden. Toegang tot de locatie kan hun worden geweigerd door de werkgever (eigenaar) van het geïnspecteerde bedrijf.	
Polen		Een bezoekende/buitenlandse inspecteur mag uitsluitend samen met een lokale inspecteur een inspectie uitvoeren, nadat hem/haar persoonlijke toestemming is verleend. Buitenlandse arbeidsinspecteurs mogen niet zelf activiteiten initiëren. Hun rol bij de inspectie is ondersteunend aan de primaire rol van de Poolse inspecteurs. De gepresenteerde bevoegdheid heeft geen betrekking op inspecties door de socialezekerheidsinstantie.	
Portugal		Enkel waarnemer.	
Roemenië		Enkel waarnemer.	
Slowakije		Beperkte bevoegdheden in vergelijking met een Slowaakse inspecteur, maar breder dan alleen waarnemer: een bezoekende inspecteur kan de rol hebben van uitgenodigde externe deskundige op basis van schriftelijke toestemming van de arbeidsinspectie en mag dan bv.: i) vergezeld door de Slowaakse arbeidsinspecteur de locatie betreden; ii) controles, tests, onderzoeken en andere activiteiten uitvoeren en informatie en verklaringen opvragen over de naleving van bepaalde bepalingen en verplichtingen die voortvloeien uit collectieve arbeidsovereenkomsten; iii) aanlevering eisen van documentatie, registers of andere documenten die nodig zijn voor de uitvoering van de arbeidsinspectie, en van kopieën daarvan; iv) monsters nemen van materialen	

		en stoffen. De bezoekende inspecteur heeft deze bevoegdheden uitsluitend binnen de lopende arbeidsinspectie die wordt uitgevoerd door een Slowaakse arbeidsinspecteur.	
Slovenië		Inspecteurs uit andere lidstaten (of andere deelnemers) mogen aanwezig zijn bij de inspectie, met voorafgaande toestemming van een werkgever.	
Spanje		Op basis van bilaterale overeenkomsten mogen autoriteiten van andere lidstaten deelnemen aan een in Spanje uitgevoerde inspectie, niet alleen als waarnemers, maar ook met beperkte bevoegdheden.	
Zweden		Enkel waarnemer.	

Kan tijdens een inspectie in een andere lidstaat verzameld bewijsmateriaal in de rechtbank worden gebruikt als bewijsmateriaal? (Gedetailleerde resultaten)

Lidstaat	JA	NEE/Beperkingen
Oostenrijk	Ja.	
België	Ja.	
Bulgarije		Tegenstrijdige jurisprudentie over toelaatbaarheid. In het procesrecht zijn er geen uitdrukkelijke bepalingen over het gebruik en de toelaatbaarheid van dergelijk bewijsmateriaal in de rechtbank.
Kroatië	Bewijsmateriaal moet worden aangeleverd via het IMI.	
Cyprus	Bewijsmateriaal moet worden aangeleverd via het IMI.	
Tsjechië	Over het algemeen mag al het bewijsmateriaal dat bij kan dragen tot opheldering van de kwestie worden aangevoerd als bewijsmateriaal binnen gerechtelijke procedures, mits het op wettige wijze is verkregen. Binnen bestuursrechtelijke en strafrechtelijke procedures mag bewijsmateriaal dat op onwettige wijze is gezocht, verkregen of verricht in beginsel niet worden gebruikt in procedures in de rechtbank.	
Denemarken	Ja.	
Estland	Door de bevoegde autoriteit van een ander land verzameld bewijsmateriaal wordt ook als bewijsmateriaal beschouwd bij de toepassing van aansprakelijkheid op grond van de Wet inzake arbeidsomstandigheden van in Estland gedetacheerde werknemers. In Estland worden de boeten niet door de rechtbank uitgedeeld, tenzij werkgevers de door de arbeidsinspectie gegeven boete aanvechten.	
Finland	Documenten uit een andere lidstaat mogen worden gebruikt binnen strafrechtelijke procedures in Finland. Een Finse bevoegde autoriteit kan een bevoegde autoriteit van een andere lidstaat verzoeken een document aan te leveren of te betekenen, als dit is toegestaan op grond van de wetgeving van de betreffende lidstaat. Het verzoek moet	

	worden ingediend overeenkomstig de vereiste procedure van de betreffende lidstaat en overeenkomstig de afspraken tussen Finland en de betreffende lidstaat. De procedure van de ontvangst van documenten uit een andere lidstaat verloopt gewoonlijk via het IMI, maar deze procedure is geen wettelijk voorschrift voor strafrechtelijk onderzoek op basis van de Wet inzake detachering van werknemers.	
Frankrijk	Bewijsmateriaal moet worden aangeleverd via het IMI.	
Duitsland		Via wederzijdse bijstand (formele verzoeken om wederzijdse bijstand/uitwisseling van informatie zonder voorafgaand verzoek (spontane uitwisseling)) tussen de bevoegde autoriteiten van de lidstaten uitgewisselde gegevens/informatie binnen de bestuursrechtelijke procedure.
Griekenland	Bewijsmateriaal mag, met voorbehouden, alleen worden gebruikt wanneer het formeel is vertaald en vrij kan worden beoordeeld door het nationale gerecht.	
Hongarije	Ja.	
Lidstaat	JA	NEE/Beperkingen
Ierland		In artikel 27, lid 7, van de Wet Arbeidsrelaties 2015 staat een uitzondering met betrekking tot zelfincriminerende verklaringen of bekentenissen die zijn afgegeven naar aanleiding van de bevoegdheid van een inspecteur om een persoon te verplichten aanvullende informatie te geven en vragen te beantwoorden.
Italië	Door overheidsfunctionarissen (zoals Italiaanse inspecteurs) verzameld bewijsmateriaal heeft een grotere waarde in de rechtbank. Bovendien wordt gebruik van het IMI, gezien de heldere rechtsgrondslag ervan, aangeraden bij zaken in verband met detachering van werknemers.	
Letland	Documenten moeten op een wettige manier worden verkregen en via het IMI worden aangeleverd. Bewijsmateriaal moet officieel worden vertaald naar het Lets en voldoen aan dezelfde voorwaarden als in Letland verzameld bewijsmateriaal.	
Litouwen	Bewijsmateriaal moet worden aangeleverd via het IMI.	
Luxemburg	Op basis van ondersteunende documenten in het kader van een schending van nationale wetgeving.	
Malta	Als algemeen beginsel geldt dat het beste bewijsmateriaal moet worden aangevoerd. Mogelijk moet de buitenlandse inspecteur die het bewijsmateriaal heeft verzameld dus getuigen.	
Nederland	Bewijsmateriaal moet aan dezelfde voorwaarden voldoen als in Nederland verzameld bewijsmateriaal. Via het IMI uitgewisselde informatie voldoet in de meeste omstandigheden aan deze voorwaarden.	

Polen	Ja. Bewijsmateriaal moet op een wettige manier worden verzameld, overeenkomstig de Poolse wetgeving, en wordt onderworpen aan een arbitraire beoordeling door een nationaal gerecht. Als algemene regel moeten documenten in andere talen naar het Pools worden vertaald, en verdere legalisatie kan vereist zijn.	
Portugal	Bewijsmateriaal moet op een wettige manier worden verzameld, overeenkomstig de Portugese wetgeving.	
Roemenië		De toelaatbaarheid van bewijsmateriaal hangt af van de (beslissing van de) rechtbank.
Slowakije	Ja, bewijsmateriaal moet op een wettige manier worden verzameld, overeenkomstig de Slowaakse wetgeving, en kan vrij worden beoordeeld door het nationale gerecht.	
Slovenië	Om te kunnen worden gebruikt als bewijsmateriaal moet een document worden gewaarmerkt en heeft het, onder voorwaarde van reciprociteit, dezelfde bewijskracht als een openbaar document uit eigen land. Desondanks hangt het gebruik van bewijsmateriaal af van de omstandigheden van de betreffende zaak. De relevante bepalingen uit procedurele statuten moeten worden nageleefd.	
Spanje	Ja.	
Zweden	Ja.	

Kan tijdens een inspectie in een andere lidstaat verzameld bewijsmateriaal binnen bestuursrechtelijke procedures worden gebruikt als bewijsmateriaal? (Gedetailleerde resultaten)

Lidstaat	JA	NEE/Beperkingen
Oostenrijk	Ja.	
België	Ja.	
Bulgarije	Ja.	
Kroatië	Bewijsmateriaal moet worden aangeleverd via het IMI.	
Cyprus	Bewijsmateriaal moet worden aangeleverd via het IMI.	
Tsjechië	Over het algemeen mag al het bewijsmateriaal dat bijdraagt tot opheldering van de kwestie worden aangevoerd als bewijsmateriaal binnen bestuursrechtelijke procedures, als het op wettige wijze is verkregen. Door een inspectieautoriteit in een andere lidstaat verkregen bewijsmateriaal moet aan de Tsjechische inspectieautoriteit worden aangeleverd op een wijze die aantoonbaar is dat het bewijsmateriaal is verstrekt door een specifieke buitenlandse autoriteit, alsmede wanneer en hoe het is verstrekt (via het IMI, via een exploitant van postdiensten of op een andere manier). Bewijsmateriaal in een andere taal dan het Tsjechisch of Slowaaks moet worden aangeleverd met een officiële Tsjechische vertaling, tenzij de administratieve autoriteit een vertaling niet nodig heeft.	
Denemarken	Ja.	

Estland	<p>Door de bevoegde autoriteit van een ander land verzameld bewijsmateriaal wordt binnen bestuursrechtelijke procedures ook als bewijsmateriaal beschouwd bij de toepassing van aansprakelijkheid op grond van de Wet inzake arbeidsomstandigheden van in Estland gedetacheerde werknemers.</p> <p>In de praktijk vragen we het bewijsmateriaal naar ons door te sturen via het IMI, om zo de gegevensbeschermingsregels na te leven.</p>	
Finland	<p>Als de zaak geen betrekking heeft op de oplegging van een financiële administratieve sanctie of boete, maar op in een andere lidstaat verzameld en door de Finse autoriteiten voor gezondheid en veiligheid op het werk gevraagd bewijsmateriaal, is er naar ons weten geen wettelijk voorschrift voor het gebruik van het IMI.</p> <p>Op basis van de Finse Wet inzake detachering van werknemers kan een Finse bevoegde autoriteit een bevoegde autoriteit van een andere lidstaat van de Europese Unie verzoeken een document aan te leveren of te betekenen, als dit is toegestaan op grond van de wetgeving van de betreffende lidstaat. Het verzoek moet worden ingediend overeenkomstig de vereiste procedure van de betreffende lidstaat en overeenkomstig de afspraken tussen Finland en de betreffende lidstaat.</p>	
Frankrijk	Bewijsmateriaal moet worden aangeleverd via het IMI.	

Lidstaat	JA	NEE/Beperkingen
Duitsland		Via wederzijdse bijstand (formele verzoeken om wederzijdse bijstand/uitwisseling van informatie zonder voorafgaand verzoek (spontane uitwisseling)) tussen de bevoegde autoriteiten van de lidstaten uitgewisselde gegevens/informatie binnen de bestuursrechtelijke procedure.
Griekenland		Nee.
Hongarije	Ja.	
Ierland	Bewijsmateriaal moet worden verkregen overeenkomstig de bevoegdheden van een inspecteur krachtens artikel 27 van de Wet Arbeidsrelaties 2015.	
Italië	Gebruik van het IMI wordt, gezien de heldere rechtsgrondslag ervan, aangeraden bij zaken in verband met detachering van werknemers.	
Letland	Bewijsmateriaal moet officieel worden vertaald naar het Lets en voldoen aan dezelfde voorwaarden als in Letland verzameld bewijsmateriaal.	
Litouwen	Bewijsmateriaal moet worden aangeleverd via het IMI.	
Luxemburg	Op basis van ondersteunende documenten in het kader van een schending van nationale wetgeving.	
Malta		Nee.
Nederland	Bewijsmateriaal moet aan dezelfde voorwaarden voldoen als in Nederland verzameld bewijsmateriaal. Via het IMI uitgewisselde informatie voldoet in de meeste omstandigheden aan deze voorwaarden.	
Polen	Officiële documenten van buitenlandse oorsprong worden in beginsel vrij beoordeeld door de gerechtelijke autoriteit, tenzij anders bepaald in specifieke wetgeving of internationale overeenkomsten. Documenten in andere talen moeten naar het Pools worden vertaald en legalisatie kan ook vereist zijn.	
Portugal	Bewijsmateriaal moet rechtmatig worden verzameld, overeenkomstig de Portugese wetgeving.	
Roemenië	Bewijsmateriaal moet worden aangeleverd via het IMI.	
Slowakije	Bewijsmateriaal moet worden verstuurd via het IMI of via één ander mechanisme, aangezien dit de rechtsgeldigheid van het bewijsmateriaal vergroot. Over het algemeen mag bewijsmateriaal echter worden verstrekt op iedere manier die i) geschikt is om de feitelijke stand van zaken te bepalen en op te helderen, en ii) strookt met de wetgeving.	

Slovenië	Om te kunnen worden gebruikt als bewijsmateriaal moet een document worden gewaarmerkt en heeft het, onder voorwaarde van reciprociteit, dezelfde bewijskracht als een openbaar document uit eigen land. De reciprociteit geldt niet voor certificaten. Desondanks hangt het gebruik van bewijsmateriaal af van de omstandigheden van de betreffende zaak. De relevante bepalingen uit procedurele statuten moeten worden nageleefd.	
Spanje	Bewijsmateriaal kan worden gebruikt binnen de bestuursrechtelijke procedures waarvan de instelling strookt met de arbeids- en socialezekerheidsinspectie.	
Zweden	Ja.	

Contact opnemen met de Europese Arbeidsautoriteit

Per e-mail:

- per e-mail: EMPL-ELA-INSPECTIONS@ec.europa.eu
- door de website te bezoeken: <https://www.ela.europa.eu/contact.html>

Informatie over ELA

Online

Informatie over de Europese Arbeidsautoriteit is te vinden op de website: <https://www.ela.europa.eu/index.html>

EU-publicaties

U kunt publicaties van de EU downloaden of bestellen (sommige zijn gratis, andere niet) via de EU Bookshop: <https://publications.europa.eu/nl/publications>.

EU-wetgeving en aanverwante documenten

Toegang tot juridische informatie van de EU, waaronder alle EU-wetgeving sinds 1951 in alle officiële talen, krijgt u op EUR-Lex op: <http://eur-lex.europa.eu>

